

ÅRSRAPPORT 2014

Danske civil- og akademiingeniørers Pensionskasse

INDHOLDSFORTEGNELSE

Ledelsens beretning

3 Indledning

- 3 Afkast på 8,1 %
- 3 Samarbejde med JØP

4 Tema – sådan fastsættes din pension

5 Femårsoversigt

6 Investering

- 6 2014 gav et afkast på 8,1 %
- 7 Investeringspolitik
- 8 Samfundsansvar
- 9 Forventninger til investeringsafkast og resultat

10 Pension

- 10 Medlemsudvikling
- 10 Medlemsundersøgelser
- 10 Firmapension
- 11 Servicefordele
- 11 Årlige omkostninger (ÅOP)
- 11 DIP hæver depotrenten for 2015
- 12 Ny gebyrstruktur
- 12 Uændret præmie på gruppeforsikring i 2015
- 12 Konvertering til aldersforsikring
- 12 Udenlandske ansatte ingeniører
- 13 Nyt samarbejde mellem DIP og DTU

14 Beregningsgrundlaget

- 14 Ændret prognose på Regulativ 3 og 4

15 Risikostyring og solvens

- 15 Risikostyring via bestyrelsens kapitalplan
- 15 Risikostyring for tillægspensionerne
- 15 Nye krav til opgørelsen af det individuelle solvensbehov i 2014
- 16 Kapitalkravet
- 16 Lønpolitik
- 16 Kønsrepræsentation

17 Udsigter for 2015

- 17 Investeringsafkast
- 17 Depotrenter

18 Bestyrelse og direktion

19 Regnskabsberetning

- 19 Omkostninger
- 19 Ændring i hensættelser
- 19 Nye rentegrupper og udvikling i kollektivt bonuspotentiale og skyggekonti
- 20 Begivenheder efter 31. december 2014
- 20 Koncern

Påtegninger

- 21 Ledelsespåtegning
- 22 Den uafhængige revisors erklæringer

Årsregnskab

- 23 Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse
- 24 Balance
- 26 Egenkapitalbevægelser
- 27 Noter

INDLEDNING

Afkast på 8,1 %

DIP opnåede i 2014 et afkast på 8,1 % før skat mod benchmark på 8,2 %, hvilket må betegnes som tilfredsstillende.

Afkastet udviklede sig rimeligt stabilt hen over året på trods af usikkerheden på de finansielle markeder. 2014 har samlet set leveret et afkast, der overgår forventningerne ved indgangen til året. Det skyldes den positive udvikling på aktiemarkederne som følge af forventningerne til positiv vækst primært i USA. Renterne faldt til rekordlave niveauer i løbet af året, hvilket ikke var forventet. DIP har ikke rentegarantier og har derfor ikke foretaget renteafdækning. Det betyder, at DIP ikke har opnået gevinst på forsikringen mod rentefald. DIP ventes dermed at ligge med et samlet afkast, som ligger i den lave ende af branchen.

Der er i løbet af året foretaget ganske store investeringer i såkaldte alternative investeringer. Disse forventes i løbet af nogle år at give pensionskassen gode afkast. Inklusive afgivne tilsagn er DIP's eksponering i alternative investeringer samlet på godt 15 % af balancen. Investeringerne er også illikvide, og det betyder, at bestyrelsen har særligt fokus på dette område.

DIP oplevede i 2014 en fortsat positiv medlemsvækst, og ved udgangen af året havde pensionskassen lige under 23.000 medlemmer. Tilgangen af nye medlemmer kommer ikke bare fra obligatoriske medlemmer under overenskomst, men også antallet af individuelle medlemmer og firma-medlemmer er steget i året.

De nye medlemmer viser pensionskassen den tillid, det er at placere deres pensionsopsparing i DIP, og samtidig er medlemstilgangen med til fortsat at holde omkostningerne nede for alle medlemmer.

Omkostningerne pr. medlem er faldet fra 764 kr. i 2013 til 747 kr. i 2014.

Medlemsbidragene voksede til 1.091 mio. kr. En del af disse bidrag er indbetalt på rate- og kapitalpensioner i forbindelse med indskud og overførsler.

Indbetalingerne til markedsrenteprodukter udgør nu godt 15 % af de samlede bidrag, og tallet har været jævnt stigende over de senere år.

En af de store udfordringer i en pensionskasse som DIP er fordeling af reserverne, som ligger i form af kollektivt bonuspotentiale og egenkapital. Bestyrelsen har i de senere år arbejdet på, at sikre at pensionskassens medlemmer fortsat får en retfærdig fordeling af midlerne - en fordeling som tilgodeser både de unge og ældre medlemmer. Det har i 2014 resulteret i, at DIP har indført nye principper for depotrenten, så medlemmer på Regulativ 3 og 4 vil opleve udsving i depotrenten fremover. DIP kalder det "Markedsrente med udjævning". Formålet er at sikre stabile pensioner, samtidig med at medlemmerne får en fair andel af reserverne ved udbetaling af pensionen.

Pensionerne består af en grundlagspension og en tillægspension. I regnskabet er det kun grundlagspensionen, der optræder som "pensionshensættelser". Tillægspensionerne er løbende udbetaling af reserver til medlemmerne, og de optræder derfor ikke i regnskabet. Med indførelsen af "Markedsrente med udjævning" og stadig stigende levetider har DIP disponeret over såvel de kollektive reserver som egenkapitalen.

Samarbejde med JØP

DIP øgede i 2013 samarbejdet med JØP med etablering af en fælles investeringsafdeling, som skal sikre medlemmerne gode afkast fremover. I løbet af 2014 har der været fortsatte drøftelser med JØP om at udvide samarbejdet. Bestyrelserne besluttede i slutningen af 2014 at arbejde mod at etablere en fælles administration med JØP. Målet med samarbejdet er at udnytte stordriftsfordele og sikre høj kvalitet i ydelserne til medlemmerne af de to pensionskasser. Pensionskasserne vil fortsat have hver deres bestyrelse, formue og kundeidentitet.

Generalforsamling 2015

DIP's ordinære generalforsamling afholdes den 16. april 2015 kl. 17.00 i Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31, 1780 København V

TEMA – SÅDAN FASTSÆTTES DIN PENSION

DIP vil sikre medlemmerne et stabilt, højt afkast og ønsker derfor, at pensionsproduktet for medlemmer på Regulativ 3 og 4 skal være "Markedsrente med udjævning" – en tilpasset gennemsnitsrenteordning, som indeholder fordelene ved markedsrente.

Idéen er, at medlemmerne skal have en fair andel af de afkast, pensionskassen opnår. Da det er de faktiske afkast, der udjævnes, betyder det, at pensionerne både kan blive sat op og ned, hvis virkeligheden ikke lever op til forventningerne.

Det er et bærende princip i DIP, at alle midlerne i pensionskassen tilhører medlemmerne og skal fordeles til dem over tid. Introduktionen af "Markedsrente med udjævning" sætter fordelingen i system og håndterer udsving i reserverne som følge af udsving i afkastet.

Ved at man over en længere periode udjævner markedsafkastene via fastsættelsen af depot-

renten, kan man dermed skabe mere stabile pensioner uden at skulle omlægge til meget sikre aktiver, som har lavere afkastforventning.

Beregningsrenten er sat til 5,0 % før PAL. Det afspejler forventningen til det afkast, investeringsporteføljen i DIP kan levere på langt sigt. Der er dog kun tale om en prognose, hvis formål er at give et realistisk bud på alderspensionen.

Hvad betyder det så i kroner og øre for pensionsudbetalingen, når depotrenten afviger fra beregningsrenten?

Er depotrenten et år lavere end beregningsrenten, vil pensionsprognosen vise, at der bliver udbetalt mindre i pension om måneden, end hvis depotrenten havde været lig med beregningsrenten hele vejen til pensionering. Omvendt vil prognosen vise en højere pension, hvis depotrenten er højere end beregningsrenten et år på vej mod pension.

FEMÅRSOVERSIGT

Medlemstal	2014	2013	2012	2011	2010
Betalende	11.859	11.576	11.396	10.696	10.205
Hvilende	7.580	7.150	6.546	6.164	5.860
Opsparere	5	6	9	11	14
Alderspensionister	3.399	3.287	3.148	3.023	2.868
Invalidepensionister	101	96	99	98	100
Medlemmer i alt	22.944	22.115	21.198	19.992	19.047
Ægtefællepensionister	1.034	992	954	910	874
Børnepensionister	219	231	254	250	248

Depotrenter Regulativ 3 og 4	2014	2013	2012	2011	2010
Depotrente før skat	5,3 %	5,3 %	5,3 %	5,3 %	5,3 %
Depotrente efter skat	4,5 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %

INVESTERINGER

2014 gav et afkast på 8,1 %

DIP opnåede i 2014 et tilfredsstillende afkast på 8,1 % før skat mod benchmark på 8,2 %.

Afkastet forventes at ligge i den lave ende af branchen. Den væsentligste forklaring herpå var det markante rentefald i 2014. Selskaber med høje garantier og dermed renteafdækning vil derfor få høje afkast. DIP har ikke rentegarantier og har derfor ikke forsikret sig mod rentefald. Det betyder, at DIP ikke har opnået den gevinst, som andre har opnået på forsikring mod rentefald.

Samtidig har DIP gennem hele 2014 taktisk ligget eksponeret til rentestigninger. Rentestigninger blev i 2014 afløst af markante rentefald, og pensionskassens taktiske rentedispositioner medførte derfor lavere afkast end forventet.

Aktivfordelingen og eksponeringen mod en styrket dollar bidrog positivt til afkastet men ikke nok til at opveje følgerne af rentefaldet.

Tendenser i 2014

Seks år efter finanskrisen brød ud, kan det konstateres, at de forskellige regioner i verden valgte at tackle finanskrisen meget forskelligt. Det har resulteret i en meget forskelligartet udvikling i den økonomiske aktivitet fra region til region.

Amerikansk økonomi er kommet længst med sin genopretning. Den amerikanske centralbank valgte således løbende at reducere det systematiske opkøb af amerikanske stats- og realkreditobligationer frem til fuldt stop i oktober. Japansk og europæisk økonomi kæmper mod både lav vækst og deflation, det vil sige vedvarende fald i priserne.

Japansk økonomi har haft deflation i mere end et årti - et onde, som Japan først i de senere år for alvor er begyndt at bekæmpe. I Europa er deflation derimod et nyt fænomen, som den europæiske centralbank aktivt forsøger at bekæmpe. Først med rentenedsættelser og siden med opkøb af forskellige typer af obligationer. Selvom der nok vil gå flere år, før man kan konkludere, om medicinen virker eller ej, så tøvede de europæiske obligationsmarkeder ikke med konklusionen: De europæiske renter faldt markant i 2014 og er nu tæt på japansk renteniveau.

Aktiemarkederne valgte en mere optimistisk tilgang til tingene, på trods af at den globale vækst endnu engang skuffede. Den rigelige likviditet og det lave renteniveau medvirkede dog til, at de globale aktier for tredje år i træk gav et tocifret afkast.

Divergensen i den førte pengepolitik mellem USA på den ene side og Japan og Europa på den anden medførte store bevægelser på valutamarkederne. Dollaren blev således styrket med næsten 15 % over for både EUR og YEN.

2014 blev også året, hvor råvarepriserne faldt - for oliens vedkommende var der tale om et decideret kollaps i andet halvår. Det fik stor, negativ effekt for en række lande og sektorer, som er stærkt afhængige af olieprisen. Russisk økonomi blev særlig hårdt ramt, dels fordi Rusland er en stor olieeksportør, dels som følge af de sanktioner Europa og USA har indført i forbindelse med Ruslands rolle i Ukraine-krisen.

Afkast på aktivklasserne

Aktier gav i 2014 et afkast på 12,8 % - markant mere end DIP's øvrige tre aktivklasser; obligationer, kreditobligationer og reale aktiver. Årets største afkast kom igen fra danske aktier med et afkast på 18,3 % efterfulgt af amerikanske, japanske og Emerging Markets aktier, der gav afkast i niveauet 10-15 %. Dårligst var europæiske aktier med et afkast på 7,2 %. Unoterede aktier bidrog positivt med et tilfredsstillende afkast på 16,0 %.

Obligationer består af stats- og realkreditobligationer med høj kreditkvalitet, og de gav et flot afkast på 4,3 %. Afkastet skyldes primært kursgevinster som følge af rentefaldet.

Investeringer i aktivklassen **Kreditobligationer** gav et afkast på 3,9 %. I denne aktivklasse indgår bl.a. obligationer fra Emerging Markets, som blev hårdt ramt af kuppet i olieprisen. DIP opnåede dog alligevel et positivt afkast på 2,8 % qua en mere konservativ portefølje. Virksomhedsobligationer i form af senior banklån klarede sig bedre med et afkast på 3,2 % men kunne ikke overgå investeringer i alternativ kredit med et tilfredsstillende afkast på 8,3 %.

Reale aktiver gav et afkast på 8,8 %. Afkastet blev trukket op af afkastet på indeksobligationer, der med baggrund i realrentefaldet bidrog med et afkast på 7,4 %. DIP's

ejendomsinvesteringer gav et afkast på 11,3 % trukket af danske boligejendomme med et afkast på 13,5 %. Skovinvesteringerne skuffede derimod med et afkast på 0,1 %.

Valutaafdækningen gav et tab på 851 mio. kr., hvilket mere end opvejedes af gevinst på de afdækkede aktiver.

Aktivklasse	Fordeling	Afkast
Aktier	40,1 %	12,8 %
Obligationer	29,5 %	4,3 %
Kreditobligationer	19,8 %	3,9 %
Reale aktiver	10,6 %	8,8 %
DIP	100,0 %	8,1 %

Aktivfordeling pr. 31. december 2014.

Puljeafkast

DIP's medlemmer på Regulativ 4 har mulighed for at vælge mellem tre forskellige investeringsprofiler for de midler, der er placeret på rate-, kapitalpension og aldersforsikring. Investeringspuljerne har givet følgende afkast i 2014:

Pulje	Afkast
Obligationsmax	6,0 %
DIP Vælger	8,1 %
Aktiemax	9,7 %

Afkastet i DIP Vælger svarer til DIP's samlede afkast. Aktiemax har en overvægt i aktier og kreditobligationer i forhold til DIP Vælger og gav et afkast på 9,7 %, mens Obligationsmax med en undervægt i aktier og kreditobligationer gav et afkast på 6,0 %. Sammensætningen af Aktiemax er fra 1. januar 2015 ændret til 100 % aktier.

Afkastene er opgjort efter omkostninger.

Investeringspolitik

Bestyrelsen fastlægger DIP's investeringspolitik med udgangspunkt i pensionskassens forretningsmodel og risikoprofil. På baggrund af investeringspolitikken fastsætter bestyrelsen direktionens retningslinjer og mandater. Det udmønter sig i beskrivelse af de forretnings- og arbejdsgange, som kendetegner investeringsarbejdet.

Bestyrelsen foretager årligt en samlet vurdering af pensionskassens risici herunder en vurdering af det individuelle solvensbehov. Investeringspolitikken og -retningslinjerne revideres en gang om året.

Mål for investeringspolitikken

Investeringspolitikken har til formål at sikre medlemmerne den højst mulige pension under hensyn til risiko, pensionsprodukt, lovgivning og samfundsansvar.

DIP investerer efter følgende tre overordnede investeringsprincipper, der er rangordnet efter betydning:

1. Porteføljediversifikation

Spredning af investeringerne over forskellige typer aktiver med forskellige risikoegenskaber.

2. Risk management

Holde risikoniveauet inden for fastlagte rammer.

3. Taktisk aktivallokering

Identificere investeringer med attraktivt afkast-/risikoforhold.

DIP skal på tværs af de tre principper have fokus på omkostninger, etik samt komparative fordele. Læs mere om DIP's investeringspolitik på dip.dk

Fælles investeringsafdeling med JØP

For at realisere investeringsmålsætningen etablerede bestyrelsen primo 2013 en fælles investeringsafdeling med den tætte samarbejdspartner JØP (Juristernes og Økonomernes Pensionskasse).

Investeringsafdelingen refererer til direktionen i de to pensionskasser. DIP og JØP har separate funktioner for risiko og kontrol/afvikling.

Investeringsomkostninger

DIP er nøje fokuseret på investeringsomkostningerne, da omkostninger har stor betydning for, hvordan medlemmernes pensioner udvikler sig over tid.

Konkret betyder det, at DIP bestræber sig på at investere gennem samarbejder, strukturer og aktivklasser, der leder til så lave investeringsomkostninger som muligt under hensyn til målsætningen om at opnå det højst mulige forventede afkast efter omkostninger.

Investeringsstrategi og -retningslinjer

DIP arbejder med fire overordnede aktivklasser:

- Obligationer
- Aktier
- Kreditobligationer
- Reale aktiver.

Reale aktiver omfatter ejendomme og indeksobligationer samt skov og infrastruktur, der alle er aktiver, som i høj grad vil kunne bevare værdien ved stigende inflation.

De fire overordnede aktivklasser performer forskelligt i økonomiske konjunkturer, og fordelingen mellem aktivklasserne er et vigtigt element til at sikre spredning af risikoen og opnå et højt afkast. Der er for hver aktivklasse defineret et strategisk benchmark, som angiver et pejlemærke for, hvordan pensionskassen ønsker, at de samlede aktiver skal investeres på langt sigt.

DIP har desuden en grundantagelse om, at øget risiko giver højere afkast på langt sigt til gavn for medlemmerne. Disse forhold understøtter målsætningen om at genere et afkast på 4,2 % (efter skat).

DIP ønsker at føre en aktiv investeringspolitik. Der er derfor fastlagt brede udsvingsrammer, der angiver, hvor meget porteføljen må afvige fra det strategiske benchmark.

	Strategisk benchmark	Udsvingsrammer
Obligationer	33,0 %	+/-13 %
Aktier	36,5 %	+/-10 %
Kreditobligationer	18,0 %	+/-8 %
Reale aktiver	12,5 %	+/-5 %

Samfundsansvar

DIP's investeringsforvaltning bygger på en overbevisning om, at selskaber, der udviser samfundsansvar, vil klare sig bedst. Ethiske, sociale og miljømæssige overvejelser indgår derfor som et centralt element, når pensionskassen investerer medlemmernes penge.

DIP er samtidig positiv over for aktivt ejerskab, idet dette grundlæggende opfattes som en værdiskabende aktivitet. Lever et selskab således ikke op til sit samfundsansvar, søges selskabet påvirket gennem dialog og ellers afhændes investeringen.

Til at understøtte DIP's fokus på samfundsansvarlige investeringer har bestyrelsen vedtaget nedenstående retningslinjer for den etiske investeringspolitik:

- DIP skal føre en ansvarlig investeringspolitik
- DIP skal følge de love og internationale konventioner, som Danmark har tiltrådt
- DIP investerer kun i statsobligationer udstedt af lande, som Danmark ikke har tiltrådt finansielle sanktioner mod, og som agerer samfundsmæssigt ansvarligt
- DIP tror på, at det er medvirkende til et selskabs succes at udvise samfundsansvar
- DIP vurderer, at den største indvirkning på selskaber, som ikke lever op til samfundets

etiske forventninger, opnås gennem dialog med selskabet

- DIP er positiv over for aktivt ejerskab, men såfremt dialog viser sig nytteløs, vil konsekvensen være frasalg.

For at sikre at DIP's investeringer lever op til de etiske retningslinjer, har pensionskassen derfor gennem flere år samarbejdet med Ethix, der rådgiver institutionelle investorer og kapitalforvaltere om etiske forhold vedrørende investeringer. Ethix er blandt andet med til at udarbejde screeningslister over selskaber og lande, som vurderes at have en adfærd, der kan stride mod DIP's regelsæt for samfundsansvarlig adfærd.

DIP udøver aktivt ejerskab ved at søge at indgå i dialog med selskaber, som ikke lever op til god samfundsadfærd med henblik på at ændre deres ageren inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljøspørgsmål og bekæmpelse af korruption mv. Såfremt dialogen med et selskab ikke medfører positive ændringer, kan investeringen imidlertid ikke længere anses for at være forenelig med DIP's etiske investeringspolitik, og selskabet vil blive frasolgt. Dialogen med selskaberne kan pågå gennem flere år, før der er opnået afklaring om selskabernes villighed til at foretage ændringer.

DIP var i 2014 i dialog med 111 selskaber med fokus på problemstillinger inden for bl.a. menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og miljøspørgsmål.

DIP investerer i henhold til internationale konventioner ikke i selskaber, der producerer klyngebomber og anti-personel miner, og der føres en udelukkelsesliste over disse selskaber, med henblik på at sikre at selskaberne på listen ikke optræder i DIP's portefølje af aktiver.

Da en stor del af investeringerne er lagt ud til eksterne forvaltere, skal porteføljeforvalterne naturligvis også investere under hensyn til DIP's regler for samfundsansvar. I den forbindelse drøfter pensionskassen løbende spørgsmål af samfundsansvarlig karakter med forvalterne, der mindst en gang årligt skal redegøre for, hvilke konkrete etiske problemer eller overvejelser de har haft i det forløbne år. DIP tilskynder tillige forvalterne til løbende at søge at påvirke porteføljeselskaber i samfundsansvarlig retning.

Investeringer gennem eksterne forvaltere sker imidlertid også i samarbejde med andre liv- og pensionselskaber, hvor DIP ikke altid har en dominerende indflydelse. Samarbejdet medfører, at DIP i de tilfælde ikke alene kan gennemføre ændringer til investeringspolitikken,

og frasalg af selskaber skal ske i enighed med de øvrige investorer. Hvis der ikke kan opnås enighed om frasalg, vil DIP fortsætte med at indgå i dialog med selskaberne men også forsøge at påvirke forvalter og samarbejdspartnere.

DIP anerkender FN's principper for ansvarlige investeringer, UN PRI, og er tillige medlem af Dansif, der er et forum for aktører med væsentlig interesse for social ansvarlighed i forbindelse med investeringer (SRI).

DIP lægger vægt på, at de selskaber, som pensionskassen investerer i, udviser en adfærd, som ikke bevidst indebærer alvorlig og langsigtet skade på miljøet. Det er i den forbindelse væsentligt, at selskaberne er opmærksomme på de konsekvenser, der kan opstå som følge af klimaændringer. Det gælder ikke kun på virkning af produktions- og leveforhold lokalt men også globalt.

For at være med til at begrænse u hensigtsmæssig klima- og miljøpåvirkning er DIP underskriver af CDP (Carbon Disclosure Project), der er en organisation, som søger at fremme oplysninger om selskabers CO₂-udledninger. Derudover er DIP medlem af IIGCC (Institutional

Investors Group on Climate Change), som er en international netværksorganisation for institutionelle investorer på klimaområdet. IIGCC arbejder for at sikre stabile rammebetingelser med henblik på at understøtte investeringer og teknologiuudvikling inden for områder, der reducerer den globale CO₂-udledning.

Der er fuld åbenhed om DIP's investeringer. På dip.dk kan interesserede se en oversigt over de selskaber, DIP har investeret i. Oversigten er opgjort pr. 31. december 2014. Medlemmer, medier og samarbejdspartnere kan desuden altid få oplyst, om og i hvilket omfang DIP har engagementer i et givent selskab.

Forventninger til investeringsafkast og resultat

Der er fortsat forventning til positiv vækst i såvel USA som i mindre omfang Europa. Forventningerne til den positive vækst er i et vist omfang allerede indregnet i de nuværende priser på aktier og kreditobligationer. De korte renter forventes fortsat lave i Europa i 2015 som følge af den fortsatte lempelige pengepolitik, mens der er risiko for svagt stigende lange renter.

PENSION

Medlemsudvikling

De seneste års positive medlemsvækst fortsatte i 2014. DIP endte på knap 23.000 medlemmer ved udgangen af året - eller helt præcist 22.944. Det er både privatansatte og offentligt ansatte ingeniører, der bidrager til den positive udvikling.

Stigning i ind- og udbetalinger

De samlede indbetalinger steg fra 1.037 mio. kr. i 2013 til 1.091 mio. kr. i 2014. Medlemsvæksten har en direkte effekt på de samlede bidrag til livrente, som steg med 23 mio. kr. til 874 mio. kr. i 2014. Det svarer til en stigning på 3 % i forhold til 2013.

Der er i 2014 indbetalt 213 mio. kr. til ratepension mod 183 mio. kr. sidste år. I DIP er ratepension et markedsrenteprodukt, og mange medlemmer vælger ved overførsel til pensionskassen netop dette produkt på grund af det potentielt høje afkast og mulighed for valg af investeringspuljer.

Væksten i medlemsbasen omfatter også en stigning blandt alderspensionister fra 3.287 pensionister i 2013 til 3.399 pensionister i 2014. Væksten, som er en smule lavere end sidste år, er en medvirkende faktor til, at pensionsudbetalingerne er steget til 1.295 mio. kr. i forhold til 1.270 mio. kr. i 2013.

Den positive udvikling vidner om, at ingeniørerne ser DIP som det logiske pensionsvalg. DIP er dog fortsat en "moden pensionskasse", som udbetaler mere i pension, end der kommer ind i bidrag. For at skabe balance vil DIP fortsat arbejde på at skabe vækst i både medlemstal og indbetalinger.

Medlemsundersøgelser

DIP måler løbende medlemstilfredsheden, og i bestræbelserne på hele tiden at blive bedre sammenligner pensionskassen sig både med de øvrige arbejdsmarkedspensionskasser og de største kommercielle pensionskasser.

Analyseinstituttet Userneeds målte i 2014 tilfredsheden blandt DIP's medlemmer og de største kommercielle pensionskasser. Totalt set erklærer 94 % af DIP's medlemmer sig tilfredse med pensionskassen – heraf er 60 % meget tilfredse, hvilket er markant højere end de største kommercielle pensionskasser på markedet (se fig. 1).

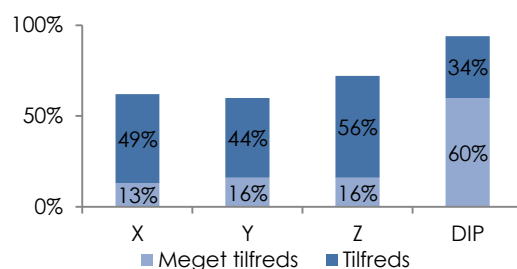

Fig. 1: Tilfredshed hos de tre største kommercielle pensionskasser og DIP

Analyseinstituttet Aalund gennemførte ultimo 2014 deres årlige tilfredshedsundersøgelse blandt otte arbejdsmarkedspensionskasser. Ligesom sidste år viser målingen, at DIP har de mest tilfredse medlemmer i branchen (se fig. 2). De områder, hvor DIP scorer højest, er opsparingsvækst og kundeservice.

Diagrammet viser svar på spørgsmålet: "Hvor tilfreds er du samlet set med din pensionskasse på en skala fra 1-5?"

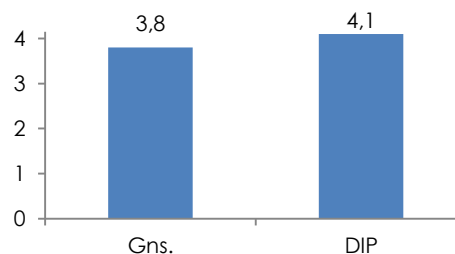

Fig. 2: Tilfredshed – arbejdsmarkedspensionskasser

Firmapension

Pensionskassen oplever fortsat pæn interesse fra private virksomheder. I 2014 indgik DIP 22 aftaler om firmapension med ingeniørvirksomheder. En af dem var Kaleido Technology ApS. Virksomheden ligger i Farum og udvikler fremtidens linseteknologi til kameraer i mobiltelefoner.

"Vi har været meget tilfredse med forhandlingsforløbet, hvor alle medarbejderne har deltaget i processen samt de efterfølgende individuelle rådgivningsmøder," udtaler Office Manager i Kaleido Technology, Sanne Husum.

"Afgørende for valget af DIP som ny pensionsleverandør var dog kombinationen

af en høj forrentning kombineret med evnen til at kunne tilbyde en gennemskuelig og billig omkostningsstruktur. Derudover er vi godt tilfredse med, at DIP er medlemsejet, da det øger troværdigheden i rådgivningssituationen."

Servicefordele

DIP er specialiseret i at rådgive ingeniører, så de får maksimalt udbytte af deres pension. Det er en af grundene til, at pensionskassen har branchens mest tilfredse medlemmer.

Derudover har DIP fokuseret på nedsættende tre områder, som pensionskassen mener, er særligt relevante for medlemmerne, og som kan give dem endnu større udbytte af DIP.

Rådgivning - vi skaber klarhed

Tilbud om medlemsmøder, virksomhedsbesøg, pensionstjek og personlig rådgiver.

Fordele – vi giver gode grunde til at vælge DIP

Høj forrentning og lave omkostninger.

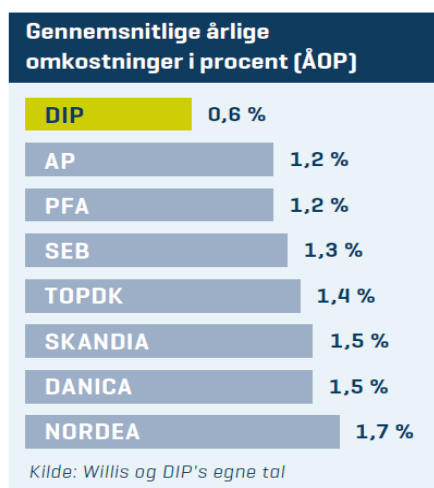
Selvbetjening – vi gør det nemt

Medlemsweb, Medlemsapp og elektroniske nyhedsbreve.

Årlige omkostninger (ÅOP)

En opgørelse i Børsen den 19. juni 2014, foretaget af pensionsmægleren Willis, viser de årlige omkostninger i procent (ÅOP) hos de kommercielle selskaber, se figur 3.

Figur 3: ÅOP hos de kommercielle selskaber

Til sammenligning betalte medlemmerne i DIP i gennemsnit 0,58 % af deres pensionsmidler til administration og forvaltning i 2013,

og for 2014 er tallet 0,53 %. Altså kun ca. halvdelen af det billigste selskab i undersøgelsen.

"Især investeringsomkostninger vejer tungt i nøgletallet", forklarer direktør i DIP, Søren Kolbye Sørensen. "Det er en af grundene til, at DIP og JØP efter flere års tæt samarbejde i 2013 valgte at lægge investeringsafdelingerne sammen. Således varetages DIP og JØP's investeringer af én investeringsafdeling, der har ansvaret for at investere pensionsopsparinger for knap 23.000 ingeniører og 53.000 djøf'ere."

DIP hæver depotrenten for 2015

DIP har en af branchens bedste forrentninger, og i 2015 hæver pensionskassen depotrenten for medlemmer omfattet af Regulativ 3 og 4 fra 5,3 % til 5,9 % før skat, hvilket svarer til en stigning fra 4,5 % til 5,0 % efter skat.

Langt størstedelen af DIP's nuværende medlemmer er omfattet af Regulativ 3, mens medlemmer optaget efter 1. januar 2011 er omfattet af Regulativ 4.

For medlemmer på Regulativ 1 og 2 fastholdes depotrenten i 2015 på 3,0 % efter skat.

Forskellen mellem depotrenten for medlemmer på Regulativ 3 og 4 på den ene side og Regulativ 1 og 2 på den anden side skal ses på baggrund af, at udviklingen på finansmarkederne siden 2008 har vist en ubalance i risikoen for de to grupper af medlemmer. Det skyldes ikke kun de højere grundlagsrenter for medlemmer på Regulativ 1 og 2, men også at grundlaget for pensionerne ikke er betinget. Det betyder, at det er vanskeligere at ændre pensionerne, hvis der sker ændringer i levetider eller afkast. Dog åbner vedtægten mulighed for regulering af alle pensioner i DIP, hvis pensionskassen kommer i økonomiske problemer.

Forskelle mellem Regulativ 3 og 4

Forskellene mellem Regulativ 3 og 4 er på to niveauer. De væsentligste forskelle er på produktsiden, men der er også forskelle på grundlagssiden.

På produktsiden sker al nyudvikling på Regulativ 4. På Regulativ 4 er fleksibiliteten og antallet af produkter størst. Endelig beregnes pensionen for medlemmer på Regulativ 4 med en grundlagsrente på 0,5 %, mens medlemmer på Regulativ 3 alle har en andel af pensionen med en grundlagsrente på 1,5 %.

Alle nye medlemmer optages på Regulativ 4. Medlemmer på Regulativ 3 kan vælge sig

over på Regulativ 4 og opnå samme vilkår.

Ny gebyrstruktur pr. 1. januar 2015

DIP ændrer den 1. januar 2015 gebyrstrukturen til en mere retvisende fordeling af

omkostninger. Satsene er stadig fastsat, så indtægter og udgifter balancerer. For langt størstedelen af medlemmerne betyder det endnu lavere eller uændrede omkostninger.

Gebyr	Pris 2014	Pris 2015
Indbetalingsgebyr på gennemsnitsrente	2 %	1,1 %
Indbetalingsgebyr på markedsrente	1 %	1,1 %
Månedligt gebyr	30 kr.	30 kr.
Gebyr ved udbetaling	0 kr.	30 kr.
Gebyr for overførsel uden for jobskifteaftalen	1.000 kr.	1.000 kr.
Gebyr for overførsel ud	1.000 kr.	1.000 kr.

Betalende medlemmer vil samlet set opleve faldende omkostninger, mens hvilende medlemmer ikke vil opleve en ændring. Pensionistmedlemmer skal betale et udbetalingsgebyr, som dog ikke bliver trukket fra udbetalingen men indregnes i ydelserne fra og med 2016.

Uændret præmie på gruppeforsikring i 2015

For 8. år i træk holder DIP gruppeforsikringspræmien uændret. For 1.260 kr. om året får medlemmerne følgende dækninger:

- Dødsfaldssum
- Invalidesum
- Sum ved visse kritiske sygdomme
- Ulykkesforsikring.

Ulykkesforsikringen, der er en del af DIP's gruppeforsikring, dækker hele døgnet og koster kun 238 kr. om året.

Ændring af gruppeforsikringen fra januar 2016

DIP's dødsfaldsdækning vurderes at være lav, i forhold til hvad der tilbydes i markedet. Hertil kommer, at den aldersafhængige aftrapning af både dødsfalds- og invalidedækningerne er for kompleks.

Det er derfor besluttet, at dødsfaldsdækningen forbedres for alle aldre bortset fra medlemmer på 45, 46 og 55 år. Disse tre årgange får marginal lavere dækning på grund af den nye aftrapningsprofil.

Det er endvidere besluttet at forlænge invalidedækningen fra 60 til 62 år. Baggrunden for at forlænge invalidedækningen til 62 år er, at nye medlemmer på grund af tilbagetrækningsreformen først får mulighed for at overgå til alderspension fra denne alder.

Herudover harmoniseres invalidedækningen, så dækningen bliver lavere for medlemmer under 55 år men højere for medlemmer over 55 år.

Da ændringerne i dødsfalds- og invalidedækningerne medfører forringelser for visse aldre, vil ændringerne først træde i kraft den 1. januar 2016. Herved får de berørte medlemmer mulighed for at tage højde for ændringerne, inden de træder i kraft.

De nye dødsfalds- og invalidedækninger for 2016 fremgår af dip.dk

Konvertering til aldersforsikring

Med skattereformen i 2012 blev det muligt at konvertere alderssummer og kapitalpensioner til en aldersforsikring. Ved en konvertering er afgiften til staten på **37,3 %** mod normalt **40 %**. Der gives således en "afgiftsabat".

På DIP's generalforsamling i april 2014 besluttede medlemmerne at indføre aldersforsikring. Knap 1.000 medlemmer har benyttet sig af muligheden for konvertering. I alt er der betalt afgifter for 84,6 mio. kr., og "besparelsen" for medlemmerne har været på 6,1 mio. kr.

Folketinget besluttede den 19. december 2014 at forlænge afgiftsrabatten ved konvertering og/eller udbetaling af alderssummer og kapitalpensioner.

Udenlandsk ansatte ingeniører

Incitamentet for en pensionsordning har været yderst begrænset for midlertidigt udenlandske ansatte og phd.er., da de siden 1. januar 2013 har haft mulighed for at vælge at få pensionsbidragene udbetalt til den lave forskerskat på 26 %.

Fra medio 2015 vil DIP kunne tilbyde udlændinge, som arbejder midlertidigt i Danmark, samt danskere, som arbejder og er skattepligtige i udlandet, at indbetale til både livrente og ratepension med beskattede midler og efterfølgende på udbetalt pension af disse midler uden afgift på 60 %, jf. pensionsbeskatningslovens § 53a.

Med denne ordning forventer DIP en øget tilgang af udenlandske ansatte og phd.er.

Nyt samarbejde mellem DIP og DTU

Innovation tegner dagsordenen på tværs af medier, virksomheder, forskning og uddannelse. Derfor har DTU nedsat et innovationsforum bestående af centrale aktører fra Danmark. Forummet drøfter 3-4 gange årligt forskellige tendenser inden for innovation.

DIP støtter op om dette ved, sammen med DTU, at sætte fokus på innovation gennem en række spændende arrangementer under overskriften "Brændstof til fremtiden". Overskrifterne for efteråret har været Design & Innovation, Pretotyping og Innovationsledelse. Der har været stor tilslutning til arrangementerne, der som udgangspunkt er forbeholdt medlemmer af DTU's alumnetværk og DIP. Hold derfor øje med nyhedsbrevet i 2015, som beskriver de næste arrangementer i rækken.

BEREGNINGSGRUNDLAGET

Ændret prognose på Regulativ 3 og 4

Bestyrelsen besluttede i 2014 at opdatere de forudsætninger, der afspejler de realistiske forventninger til fremtiden. Det betyder primært, at beregningsrenten er sat ned fra 4,5 % til 4,2 % efter skat, samt at det fremover forudsættes, at ingeniører vil leve længere.

Ændringen af beregningsrenten afspejler de opdaterede forventninger til det afkast, investeringsporteføljen i DIP kan levere på langt sigt og skyldes primært, at det langsigtede renteniveau er faldet markant de seneste år.

Når forudsætningerne for beregning af tillægspensionerne ændres, vil størrelsen af tillægspensionerne normalt også blive ændret. Ved denne ændring har bestyrelsen dog besluttet at fastholde størrelsen af de tillægspensioner, der var gældende i starten af 2014. Ændringen har derfor i første omgang kun betydning, hvis man er optaget som nyt medlem i 2014 eller for

den forhøjelse, der er sket, hvis man er begyndt at indbetale mere i pensionsbidrag i løbet af 2014.

I forbindelse med at forudsætningerne for tillægspensionerne bliver ændret, er den forventning, der bruges i DIP's prognoser, nedsat tilsvarende, så det ikke systematisk antages, at pensionerne bliver opskrevet år efter år frem til pensionering. Der er under alle omstændigheder tale om en prognose, hvis formål er at give et realistisk bud på alderspensionen. Men man skal altid huske, at tillægspensionen løbende kan blive justeret både positivt og negativt, hvis virkeligheden ikke lever op til forventningerne.

Afkastforudsætningerne, der fastsættes i samarbejde mellem Forsikring og Pension og Finansrådet, kan dog blive fastsat, så de i en årrække er lavere end 4,2 %, hvilket vil betyde, at prognosen vil vise, at alderspensionen falder en smule.

RISIKOSTYRING OG SOLVENS

Risikostyring via bestyrelsens kapitalplan

Strategien i DIP er simpel. Med livrenten som hovedprodukt fokuseres der på en enkel og gennemskuelig forretning med ensartede lave omkostninger og en effektiv organisation. Bestyrelsen har besluttet pensionskassens forretningsmodel og på baggrund af denne udarbejdet en kortlægning af de risikokilder, som pensionskassen kan påvirkes af. På denne baggrund har bestyrelsen fastlagt politikker og rammer for at styre disse risici. Resultatet af denne styring udmøntes i kapitalplanen, der sikrer, at DIP har den tilstrækkelige kapital i forhold til strategi og forretningsmodel.

Risikostyring for tillægspensionerne

På Regulativ 3 og 4 er der fastsat en lav grundlagspension, som er afspejlet i de regnskabsmæssige hensættelser. På disse regulativer modtager pensionister ud over grundlagspensionen en ugaranteret tillægspension, der er fastsat ud fra mindre forsigtige forventninger til fremtiden, fx en rente efter skat på 4,2 %. Det ugaranterede består i, at disse forudsætninger løbende kan ændres. Bestyrelsen har derfor valgt, at kapitalplanen også skal indeholde principper for, hvordan tillægspensionerne overvåges, måles og styres. Det betyder, at bestyrelsen har taget stilling til den del af risikoen på pensionerne, som medlemmerne ved omvalget har påtaget sig i forventning om højere pensioner.

Nye krav til opgørelsen af det individuelle solvensbehov

I 2014 kom der nye krav til opgørelsen af det individuelle solvensbehov. De nye krav ligger tæt op af Solvens II-reglerne, som kommer til at gælde fra 2016. I den forbindelse har bestyrelsen besluttet, at DIP fremover skal benytte den standardmodel for opgørelsen af solvensbehovet, som er fastlagt i de nye regler.

Metoderne for opgørelse af det individuelle solvensbehov tager udgangspunkt i et sikkerhedsniveau, der skal svare til en begivenhed, der statistisk set indtræffer én gang hvert 200. år svarende til en sandsynlighed på 0,5 %.

Da der benyttes en standardmodel, kan opgørelsen af det individuelle solvensbehov ikke stå alene i vurderingen af risikoen for pensionskassen. Bestyrelsen har derfor i løbet af året udarbejdet og indberettet deres

egen vurdering af risikoen til Finanstilsynet. I vurderingen indgår bl.a. en vurdering af de enkelte risikokilder og en vurdering af standardmodellens anvendelighed på pensionskassens risikoprofil. Ved denne vurdering er der taget udgangspunkt i den proces, som DIP har etableret for at fastlægge faktiske risici, således at alle risikokilder identificeres og behandles.

DIP's samlede individuelle solvensbehov er ultimo 2014 opgjort til 3.584 mio. kr.

Der er fem hovedrisikokilder i pensionskassen: markedsrisici, modpartsrisici, operationelle risici, biometriske risici og øvrige risici.

Markedsrisiko er aktivernes og passivernes markedsværdiregulering, som følge af bevægelser på de finansielle markeder. Det gælder både aktie-, rente-, valuta- og kreditmarkeder. Markedsværdien af pensionskassens hensættelser er afhængige af bevægelser på de danske og europæiske rentemarkeder.

Modpartsrisiko er risikoen for, at pensionskassens modparter på især finansielle instrumenter går konkurs og derfor ikke kan leve op til deres forpligtelser. DIP afdækker denne risiko ved at forlange sikkerhedsstillelse for store udestående fordringer.

Operationelle risici er bl.a. risikoen for, at menneskelige fejl kan opstå i pensionskassens processer. DIP prøver at minimere risikoen ved at have effektive systemer og forretnings- og arbejdsgange.

Biometriske risici er risikoen for, at pensionskassens estimer for levetid og invaliditet undervurderer den fremtidige udvikling i medlemmernes levetid og invaliderisiko. I det individuelle solvensbehov skal vi hensætte kapital til at imødegå en eventuel fremtidig ugunstig udvikling i medlemmernes levetid og invaliditetsmønster. Der findes p.t. ikke noget effektivt marked til at afdække denne risiko.

Øvrige risici er alle andre risici, som typisk er svære at kvantificere med et kapitalkrav. Dette kunne fx være risici, der opstår ved ændret politisk klima, skattesystem eller omdømmetab.

Kapitalkravet

Basiskapitalen skal mindst være det største af det individuelle solvensbehov (3.584 mio. kr.) og kapitalkravet. Kapitalkravet beregnes i store træk som 4 % af de garanterede ydelser og bonuspotentiale på fremtidige præmier tillagt 1,5 % af de positive risikosummer ved død. Kapitalkravet er ultimo 2014 på 859 mio. kr., mens det ultimo 2013 udgjorde 738 mio. kr. Basiskapitalen i selskabet er på 6.726 mio. kr., hvilket betyder, at der er en overdækning i forhold til det individuelle solvensbehov på 3.142 mio. kr.

Lønpolitik

Lønpolitikken som godkendt på generalforsamlingen 2012 er uændret. Bestyrelsen

har behandlet lønpolitikken, som kan ses på dip.dk

Kønsrepræsentation

I overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed skal virksomheder som DIP opstille måltal og rapportere om de årlige fremskridt i arbejdet med at opnå bedre ligestilling i ledelsen. I DIP er der 20 % kvinder i bestyrelsen, mens der er 22,9 % kvinder i medlemskaren. Over de kommende år forventes andelen af kvinder at være stigende. DIP har opstillet et "måltal" på mindst 25 % kvinder ud af bestyrelsens valgte medlemmer inden for en treårig periode. Det er vurderingen, at det er realistisk set i forhold til bestyrelsens nuværende sammensætning og sammenlignelige virksomheder.

UDSIGTER FOR 2015

Investeringsafkast

I 2015 er der forventning om øget vækst i den globale økonomi. Efter flere års tilløb tegner der sig et robust og synkront opsving. I USA forventes stigning i privatforbruget, og i Japan og Europa synes den økonomiske aktivitet også at være stigende. I Japan understøttes dette af pengepolitiske lempelser, mens europæisk økonomi nyder godt af lave renter, lav inflation og lave oliepriser samt en svagt ekspansiv finanspolitik.

Det betyder, at der forventes stigninger på aktierne og fortsatte lave renter, selv om der forventes stigning i renterne i USA i løbet af 2015.

Selv om udsigterne er forholdsvis positive, må det forventes, at der også i 2015 med mellemrum igen vil vise sig usikkerhed om stabiliteten i det økonomiske opsving. Der forventes faktisk en øget volatilitet på de finansielle markeder i 2015. Det vil medføre udsving på finansmarkederne.

Depotrenter

DIP har fastsat depotrenterne foreløbigt for 2015, og lige som de foregående år er de differentierede.

På Regulativ 3 og 4 er depotrenten fastsat til 5,9 % før skat. Langt størstedelen af DIP's nuværende medlemmer er omfattet af Regulativ 3, mens medlemmer optaget efter 1. januar 2011 er omfattet af Regulativ 4. Depotrenten fastsættes ud fra de realiserede afkast over de seneste fem år og størrelsen af DIP's reserver. På Regulativ 1 og 2, hvor medlemmerne har et ubetinget grundlag, er depotrenten fastsat til 3,5 % før skat.

DIP arbejder hele tiden på at sikre både unge og ældre medlemmer en rimelig fordeling af reserverne i pensionskassen. Ved fastsættelsen af depotrenten for Regulativ 3 og 4 er der i 2015 anvendt nye principper for depotrenten med "Markedsrente med udjævning". Det vil medføre lidt større udsving i depotrenten i de kommende år.

BESTYRELSE OG DIREKTION

Bestyrelse

Peter Falkenham, 57 år
(valgperiode 2014-2017)
Civilingeniør, HD (U)
Divisionsdirektør i MT Højgaard A/S.
Medlem af DIP siden 2011 og medlem af bestyrelsen i DIP og Ejendomsselskabet DIP A/S siden 2011. Betalende medlem.
Medlem af bestyrelsen i SSG Partners A/S, SSG Investco A/S og SSG A/S.

Torben Arnbjerg-Nielsen, 51 år
(valgperiode 2013-2016)
Civilingeniør, ph.d.
Projektdirektør i Rambøll.
Medlem af DIP siden 1987 og medlem af bestyrelsen i DIP og Ejendomsselskabet DIP A/S siden 2007. Betalende medlem.

Sara Grex, 40 år – udpeget af IDA
(valgperiode 2012-2015)
Civilingeniør, ph.d.
Adjunkt i DTU Management Engineering, Institut for Systemer, Produktion og Ledelse.
Medlem af DIP siden 2003 og medlem af bestyrelsen i DIP og Ejendomsselskabet DIP A/S siden 2009. Betalende medlem.

Peter Løchte Jørgensen, 48 år
(valgperiode 2014-2017)
Cand.scient.oecon., ph.d.
Professor v. Aarhus Universitet.
Medlem af DIP siden 2014 og medlem af bestyrelsen i DIP og Ejendomsselskabet DIP A/S siden 2014. Betalende medlem.
Medlem af bestyrelsen i Juristernes og Økonomernes Pensionskasse, Aarhus Universitets Forskningsfond og Parkkollegierne A/S.

Jens Otto Veile, 64 år
(valgperiode 2012-2015)
Bankdirektør, cand.oecon.
Medlem af bestyrelsen i DIP og Ejendomsselskabet DIP A/S siden 2009. Ikke medlem af DIP.
Bankdirektør senest i Danske Bank, kvæstor ved Carlsberg Fondet og Ny Carlsberg-fondet. Bestyrelsesformand for Bascon A/S, Bascon Holding A/S, Kaj Andersen og Sønner Holding A/S, Investeringselskabet af 1. november 2011 A/S, Andersen Motors Ejendomme A/S, Andersen Motors A/S, Suzuki Bilimport Danmark A/S, E-Parts A/S samt medlem af bestyrelsen i Energi Danmark A/S og Karen Krieger-Fonden.

Direktion

Søren Kolbye Sørensen, 57 år
Direktør i DIP, cand.polit.
Formand i Danwood samt medlem af bestyrelsen i Ejendomsselskabet Norden I K/S, Irish Forestry Investments Limited og de interne selskaber PPE ApS, PPE I K/S og PPE II K/S. Direktør i Ejendomsselskabet DIP A/S og IFI Holding A/S.

På den ordinære generalforsamling den 3. april 2014 blev Peter Falkenham genvalgt og Peter Løchte Jørgensen valgt for en periode på tre år.

Bestyrelsen konstituerede sig efterfølgende med Peter Falkenham som formand og Torben Arnbjerg-Nielsen som næstformand. Desuden blev Jens Otto Veile valgt som formand for revisionsudvalget på baggrund af sine kvalifikationer inden for regnskab og revision - primært inden for den finansielle sektor.

Bestyrelsen har afholdt seks møder i 2014.

REGNSKABSBERETNING

DIP opnåede i 2014 et resultat på 218 mio. kr. mod 566 mio. kr. i 2013. Dette må anses som et tilfredsstillende resultat. Årets resultat overføres til egenkapitalen, der herefter udgør 6,7 mia. kr.

Forventningerne til 2014 var svag positiv vækst i både Europa og USA og en generel stigning på aktiemarkedene. DIP forventede derfor et positivt afkast for 2014, hvilket dog var behæftet med en vis usikkerhed.

Ud over medlemsbidrag har DIP i 2014 modtaget bidrag og overførsler vedrørende unit link-kontrakter på 213 mio. kr. mod 183 mio. kr. i 2013. Beløbene er ført på en særskilt post under "Pensionsmæssige hensættelser." De samlede medlemsbidrag udgør 1.091 mio. kr. mod 1.037 mio. kr. i 2013.

DIP har fortsat en god økonomi, men den skal også række til at kunne udbetale gode pensioner i mange årtier frem. Medlemmerne lever længere, og der er i dag ikke tegn på, at stigningen i danskernes levetid har toppet. Det er gældende for alle aldersgrupper hos DIP. Det er naturligvis positivt, men det betyder også, at pensionskassen skal kunne udbetale pensioner over en længere periode.

I dag er egenkapitalen i DIP stor, som følge af at langt størstedelen af medlemmerne har pensionsordninger med en grundlagsrente på 1,5 %. Det betyder, at der rent regnskabsmæssigt skal hensættes med udgangspunkt i, hvad der for medlemmer på Regulativ 3 og 4 svarer til grundlagspensionen. Den samlede pension indeholder også tillægspensionerne, som opgøres med en af bestyrelsen fastsat beregningsrente. Tillægspensionerne dækkes derfor i regnskabet af blandt andet bonuspotentialer og egenkapital. Det er pensionskassens forventning fortsat at kunne fastholde medlemmernes pensioner, men der er ikke udstedt garantier for dette.

I 2014 tilskrev DIP 729 mio. kr. i bonus – i de udbetalte pensioner indgår 580 mio. kr. som udbetalt bonus. Bonus er primært udtryk for forskellen mellem depotrenten og grundlagsrenten, som for de fleste medlemmer udgør 1,5 %.

Omkostninger

Omkostningerne til pensionsadministration er fortsat meget lave. De pensionsmæssige driftsomkostninger ligger på 0,08 % set i forhold til de samlede retrospektive hen-

sættelser (summen af medlemmernes depot-er) ultimo året.

DIP's administrationsomkostninger faldt i 2014 i forhold til 2013. I 2013 udgjorde de samlede omkostninger til pensionsadministration 764 kr. pr. medlem. Omkostningerne er faldet til 747 kr. pr. medlem i 2014. Faldet skal bl.a. ses i lyset af færre afskrivninger på IT og generelle effektiviseringer.

Pensionskassen har opgjort omkostningerne for investeringsvirksomheden, og de er på 0,53 % set i forhold til depotterne. Omkostningerne skal ses i lyset af, at DIP har valgt en aktiv investeringsstrategi. Afkast og depotrente opgøres efter alle omkostninger til investeringsadministration.

Ændring i hensættelser

I 2014 har de primære ændringer i pensions-hensættelserne været ind- og udbetalinger samt forrentning. Ud over disse påvirkninger har udviklingen i rentekurven været kilde til ændringen i markedsværdien af pensions-hensættelserne.

For løbetider under 20 år fastsættes rentekurven ud fra observerede markedsrenter, og for løbetider over 20 år benyttes en teknisk metode, som sikrer, at rentekurven konvergerer mod et langsigtet niveau, der er fastsat til 4,2 %. Markedsrenterne, der indgår i kurven op til 20 år, er faldet, hvilket betyder, at markedsværdien af hensættelserne alt andet lige er steget.

Ændringerne i de øvrige markedsværdiparametre, som er dødelighed, invaliditet og omkostninger, har i år ikke givet de store ændringer i markedsværdihensættelsen.

Den samlede påvirkning i hensættelserne er, at de er steget for alle rentegrupper på grund af den store ændring i rentekurven.

Nye rentegrupper og udvikling i kollektivt bonuspotentiale og skyggekonti

Primo året blev de gældende fire rentegrupper delt op i 12 rentegrupper.

Den gamle Rentegruppe 1, som bestod af medlemmer på Regulativ 3 og 4, er nu delt op i otte generationsrentegrupper RG1G1-RG1G8. Grupperne er delt op i 10-årsintervaller, og RG1G1 består af medlemmer født frem til 1922, mens RG1G8 består af medlemmer født efter 1982.

Den gamle Rentegruppe 2, som bestod af medlemmer på Regulativ 1 og 2 med en gennemsnitlig grundlagsrente under 2,5 %, er splittet op, så dem, der har en gennemsnitlig grundlagsrente under 1,5 %, nu er kommet i deres egen gruppe.

Note 27 og 29 viser hensættelserne i de nye grupper, og hvordan de blev splittet op primo året.

Det kollektive bonuspotentiale i generationsgrupperne er steget for de grupper, som ikke er gået på pension endnu, da afkastet har været højere end depotrenten, og rentefaldet ikke har været så markant, at det har været nødvendigt at styrke livsforsikrings-hensættelserne. I de grupper, der er gået på pension, er det kollektive bonuspotentiale faldet, fordi det benyttes til at udbetale tillægspensionerne.

I rentegrupperne for medlemmerne på Regulativ 1 og 2 (det vil sige de nye rentegrupper

1, 2, 3 og 4) har rentefaldet betydet, at hensættelserne er styrket yderligere (den akkumulerede værdiregulering er vokset). Dette har ført til, at Rentegruppe 3 og 4 har fået tilført penge fra egenkapitalen og dermed øget deres skyggekonto. Rentegruppe 2 har tabt det kollektive bonuspotentiale, som gruppen startede året med og har også fået tilført penge fra egenkapitalen. Rentegruppe 1 har stadig et kollektivt bonuspotentiale. Se note 29 for udviklingen i kollektivt bonuspotentiale og note 26 for udviklingen i skyggekonti.

Begivenheder efter 31. december 2014

Der har ikke været begivenheder efter statusdagen, som har væsentlig indflydelse på pensionskassen og koncernens økonomiske forhold pr. 31. december 2014.

Koncern

Koncernen består af DIP (moderselskab) og de 100 % ejede datterselskaber Ejendoms-selskabet DIP A/S og PPE I.

Skyggekonto

Til egenkapitalen er der knyttet en såkaldt "skyggekonto". Den sikrer, at man kan bruge af egenkapitalen i de dårlige år og genskabe den i gode år. Skyggekontoen er derfor et vigtigt redskab til at sikre en sund pensionskasse både nu og i fremtiden. I år med negative resultater registreres lån fra egenkapitalen på skyggekontoen. Lånet betales tilbage, når resultaterne tillader det, og skyggekontoen falder så tilsvarende. Ved udgangen af 2014 er DIP's skyggekonto 533 mio.kr. mod 308 mio. kr. i 2013. Skyggekonen er steget som følge af det store rentefald, der har været i 2014, da dette har givet anledning til negative resultater i Rentegruppe 3 og 4. Se note 26 for udviklingen i skyggekonti.

LEDELSESPÅTEGNING

Vi har dags dato aflagt årsrapporten for 2014 for DIP.

Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Årsregnskabet og koncernregnskabet giver et retvisende billede af pensionskassens og koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse af udviklingen i pensionskassens og koncernens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som pensionskassen og koncernen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Frederiksberg, den 2. marts 2015

Direktion:

Søren Kolbye Sørensen

/
Regnskabschef:

Steen Nielsen

Bestyrelse:

Peter Falkenham
formand

Torben Arnbjerg-Nielsen
næstformand

Sara Grex

Peter Løchte Jørgensen

Jens Otto Veile

Årsrapporten er godkendt på generalforsamlingen den 16. april 2015.

Dirigent:

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRINGER

Til medlemmerne af Danske civil- og akademiingeniørers Pensionskasse

Påtegning på koncern- og årsregnskabet

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Danske civil- og akademiingeniørers Pensionskasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2014. Koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalbevægelser og noter. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter Lov om finansiel virksomhed.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering herunder vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for pensionskassens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede.

Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af pensionskassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2014 samt at resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2014 er i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til Lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Frederiksberg, den 2. marts 2015

ERNST & YOUNG

Godkendt Revisionspartnerselskab

Per Gunslev
Statsaut. revisor

Ole Karstensen
Statsaut. revisor

RESULTATOPGØRELSE OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

(beløb i t. kr.)	Note	Koncern		DIP	
		2014	2013	2014	2013
Medlemsbidrag for egen regning	2	811.451	790.551	811.451	790.551
Indtægter fra tilknyttede virksomheder		-	-	23.187	40.737
Indtægter fra associerede virksomheder		645.619	668.536	645.619	668.536
Indtægter af investeringsejendomme		44.692	56.126	30.370	37.819
Renteindtægter og udbytter m.v.	3	724.181	555.245	725.624	556.908
Kursreguleringer	4	1.226.512	1.135.476	1.215.583	1.110.598
Renteudgifter		-61	-252	-60	-157
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	5	-29.132	-29.155	-28.512	-28.465
Investeringsafkast i alt		2.611.811	2.385.976	2.611.811	2.385.976
Pensionsafkastskat	6	-375.083	-327.921	-375.083	-327.921
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat		2.236.728	2.058.055	2.236.728	2.058.055
Udbetalte ydelser	7	-1.357.772	-1.270.552	-1.357.772	-1.270.552
Modtaget genforsikringsdækning		639	667	639	667
Ændring i erstatningshensættelser		-1.718	128	-1.718	128
Pensionsydelse for egen regning i alt		-1.358.851	-1.269.757	-1.358.851	-1.269.757
Ændring i bruttopensionshensættelser	8	-1.194.888	-314.588	-1.194.888	-314.588
Ændring i genforsikringsandel		-286	-545	-286	-545
Ændring i pensionshensættelser for egen regning i alt		-1.195.174	-315.133	-1.195.174	-315.133
Årets tilskrevne bonus		-133.444	-75.952	-133.444	-75.952
Ændring i kollektivt bonuspotentiale		27.913	-560.965	27.913	-560.965
Bonus i alt		-105.531	-636.917	-105.531	-636.917
Ændring i hensættelser for unit link-kontrakter	9	-152.627	-43.229	-152.627	-43.229
Pensionsmæssige driftsomkostninger for egen regning	10	-17.763	-17.483	-17.763	-17.483
Overført investeringsafkast	11	-446.473	-394.278	-446.473	-394.278
PENSIONSTEKNISK RESULTAT		-228.240	171.809	-228.240	171.809
Egenkapitalens investeringsafkast	11	527.123	465.500	527.123	465.500
RESULTAT FØR SKAT		298.883	637.309	298.883	637.309
Pensionsafkastskat for egenkapitalen	11	-80.650	-71.222	-80.650	-71.222
ÅRETS RESULTAT		218.233	566.087	218.233	566.087
Anden totalindkomst		0	0	0	0
ÅRETS TOTALINDKOMST		218.233	566.087	218.233	566.087

BALANCE, AKTIVER

(beløb i t. kr.)	Note	Koncern		DIP	
		2014	2013	2014	2013
Immaterielle aktiver	12	3.216	3.071	3.216	3.071
Driftsmidler	13	517	595	517	595
Materielle aktiver, i alt		517	595	517	595
Investeringsjendomme	14	1.703.148	1.563.918	1.166.140	1.031.080
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	15	-	-	516.459	500.990
Kapitalandele i associerede virksomheder	16	4.054.551	3.670.115	4.054.551	3.670.115
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder i alt		4.054.551	3.670.115	4.571.010	4.171.105
Kapitalandele	17	18.306	18.865	3.992	3.867
Investeringsforeningsandele	18	16.999.703	13.735.429	16.999.703	13.735.429
Obligationer	19	11.954.175	13.058.844	11.954.175	13.058.844
Pantesikrede udlån	20	0	4	0	4
Indlån i kreditinstitutter		138.829	341.221	130.818	339.550
Afledte finansielle instrumenter	21	0	105.916	0	105.916
Andre finansielle investeringsaktiver i alt		29.111.013	27.260.279	29.088.688	27.243.610
Investeringsaktiver, i alt		34.868.712	32.494.312	34.825.838	32.445.795
Investeringsaktiver tilknyttet unit link-kontrakter	22	1.075.488	746.974	1.075.488	746.974
Genforsikringsandele af pensionshensættelser		3.617	3.903	3.617	3.903
Tilgodehavender hos medlemmer		21.307	24.345	21.307	24.345
Reguleringskonto gruppeforsikring	23	16.492	18.761	16.492	18.761
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	24	-	-	34.251	36.320
Tilgodehavender i alt		37.799	43.106	72.050	79.426
Likvide beholdninger		7	2.669	7	2.669
Øvrige aktiver		56.310	31.570	50.554	29.676
Andre aktiver i alt		56.317	34.239	50.561	32.345
Tilgodehavende renter		181.076	201.860	181.076	201.860
Andre periodeafgrænsningsposter		65.255	65.960	65.255	65.960
Periodeafgrænsningsposter i alt		246.331	267.820	246.331	267.820
AKTIVER, I ALT		36.291.997	33.594.020	36.277.618	33.579.929

BALANCE, PASSIVER

(beløb i t. kr.)	Note	Koncern		DIP	
		2014	2013	2014	2013
Vedtægtsmæssige henlæggelser		6.499.812	5.946.131	6.499.812	5.946.131
Den sociale fond	25	8.083	8.037	8.083	8.037
Reserver i alt		6.507.895	5.954.168	6.507.895	5.954.168
Overført resultat		218.233	566.087	218.233	566.087
Egenkapital, i alt	26	6.726.128	6.520.255	6.726.128	6.520.255
Garanterede ydelser		15.755.455	12.829.972	15.755.455	12.829.972
Bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag		5.105.664	4.991.577	5.105.664	4.991.577
Bonuspotentiale på hvilende pensioner		1.675.067	3.386.682	1.675.067	3.386.682
Pensionsafdelingen, i alt	27	22.536.186	21.208.231	22.536.186	21.208.231
Opsparingsafdelingen		384	3.097	384	3.097
Pensionshensættelser, i alt		22.536.570	21.211.328	22.536.570	21.211.328
Erstatningshensættelser	28	1.966	248	1.966	248
Kollektivt bonuspotentiale	29	4.121.252	4.136.382	4.121.252	4.136.382
Hensættelser til unit link kontrakter	30	1.075.488	746.974	1.075.488	746.974
Pensionsmæssige hensættelser, i alt		27.735.276	26.094.932	27.735.276	26.094.932
Medlemmer, gæld	31	0	160	0	160
Investerings ejendomme, gæld	32	68.673	46.161	68.673	46.161
Investerings ejendomme, prioritetsgæld	33	380	583	380	583
Pensionsafkastskat		374.985	333.637	374.985	333.637
Reserveret til skader gruppeforsikring	23	1.155	2.355	1.155	2.355
Anden gæld	34	1.385.400	595.937	1.371.021	581.846
Gæld, i alt		1.830.593	978.833	1.816.214	964.742
PASSIVER, I ALT		36.291.997	33.594.020	36.277.618	33.579.929

Øvrige notehenvvisninger

- 1 Anvendt regnskabspraksis
- 35 Fordeling af resultat
- 36 Personaleforhold
- 37 Honorar til revision
- 38 Sikkerhedsstillelser og eventualforpligtelser
- 39 Kapitalkrav og basiskapital
- 40 Nærtstående parter
- 41 Specifikation af kapitalandele,
herunder kapitalandele i investeringsforeninger
- 42 Risiko og følsomhedsoplysninger
- 43 Specifikation af aktiver og deres afkast
- 44 Nøgletal
- 45 Hovedtal
- 46 Koncernens ejendomme pr. 31. december 2014

EGENKAPITALBEVÆGELSER

(beløb i t. kr.)	Note	Koncern		DIP	
		2014	2013	2014	2013
Egenkapital					
Bogført værdi 1. januar		6.520.255	5.968.359	6.520.255	5.968.359
Ændring i den sociale fond		46	0	46	0
Årets resultat		218.233	566.087	218.233	566.087
Egenkapitaludlodning		-12.406	-14.191	-12.406	-14.191
Bogført værdi 31. december		6.726.128	6.520.255	6.726.128	6.520.255
Vedtægtsmæssige henlæggelser					
Bogført værdi 1. januar		6.512.218	5.960.322	6.512.218	5.960.322
Overført resultat		218.233	566.087	218.233	566.087
Egenkapitaludlodning		-12.406	-14.191	-12.406	-14.191
Bogført værdi 31. december		6.718.045	6.512.218	6.718.045	6.512.218
Den sociale fond					
Bogført værdi 1. januar		8.037	8.037	8.037	8.037
Ændring		46	0	46	0
Bogført værdi 31. december		8.083	8.037	8.083	8.037
Egenkapital					
Bogført værdi 1. januar		6.520.255	5.968.359	6.520.255	5.968.359
Ændring i den sociale fond		46	0	46	0
		6.520.301	5.968.359	6.520.301	5.968.359
Egenkapitaludlodning		-12.406	-14.191	-12.406	-14.191
Årets resultat		218.233	566.087	218.233	566.087
Anden totalindkomst		0	0	0	0
Årets totalindkomst		218.233	566.087	218.233	566.087
Bogført værdi 31. december		6.726.128	6.520.255	6.726.128	6.520.255

NOTER

Note 1. Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for moderpensionskassen DIP og koncernen for 2014 er udarbejdet i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed herunder Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen, i takt med de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris i resultatopgørelsen, i den periode hvori de opstår.

Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde pensionskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå pensionskassen. Der indregnes en hensættelse, når der foreligger en retslig eller faktisk forpligtelse, og når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil blive effektueret, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Hensatte forpligtelser måles til ledelsens bedste skøn over det beløb, hvormed forpligtelsen forventes at kunne indfries.

Indregning af finansielle og afledte finansielle instrumenter sker på handelsdagen. Indregning ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra et passivt aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis den er overdraget, og pensionskassen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

På balancedagen omregnes monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta. Ved omregning af beløb i balancen i fremmed valuta til danske kroner er anvendt balancedagens lukkekurs. Transaktioner i fremmed valuta i årets løb er omregnet til transaktionsdagens kurs. Såvel realiserede som urealiserede valutakursreguleringer indgår i resultatopgørelsen.

Regnskabsmæssige skøn og usikkerhed om indregning og måling

Ved regnskabsudarbejdelsen anvendes der skøn og vurderinger, som påvirker størrelsen af aktiver og forpligtelser og dermed resultatet i indeværende og kommende år. De væsentligste skøn og vurderinger vedrører fastsættelse af dagsværdi på ejendomme, dagsværdi af unoterede værdipapirer og ejendomsfonde samt løbetidsafhængig diskonteringsrate og forudsætninger om invaliditet og dødelighed ved opgørelsen af pensionshensættelser.

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er behæftet med usikkerhed.

På baggrund af regnskabsbekendtgørelsens bilag 7 har ledelsen individuelt fastsat dagsværdien på ejendomme ud fra afkastprocenter og forventet driftsresultat for hver ejendom. Afkastprocenten afhænger af beliggenhed, ejendomstype og anvendelsesmuligheder, indretning og vedligeholdelsesstandard samt lejekontrakternes løbetid, lejeregulering og lejernes bonitet. Til understøttelse af de fastsatte værdier er der indhentet mæglervurderinger.

Vurderingen af dagsværdi på investeringer i unoterede værdipapirer og ejendomsfonde er baseret på seneste regnskab eller rapportering. Da rapportering ofte modtages med stor tidsmæssig forsinkelse, har ledelsen indhentet supplerende oplysninger om prisudviklingen siden den senest modtagne rapportering og frem til balancedagen for at vurdere et aktuelt markedsniveau.

Opgørelsen af markedsværdien af de pensionsmæssige hensættelser bygger på en række aktuariemæssige beregninger. Disse beregninger anvender forudsætninger om en række variable blandt andet dødelighed og invaliditet samt forventet betalingstidspunkt.

Ved bedste skøn af forudsætningerne vedrørende dødeligheden benyttes Finanstilsynets levetidsmodel og benchmark for levetidsforbedringer. Bedste skøn over invaliditeten er fastlagt ud fra observationer af invaliditeter i pensionskassen.

For at tage højde for usikkerheden på størrelsen af og betalingstidspunkterne for de garanterede ydelser er der indarbejdet et risikotillæg i forhold til bedste skøn på forudsætningerne om dødelighed og invaliditet. Dette er indarbejdet ved at nedjustere niveauet for dødeligheden med 6 %, opjustere niveauet af levetidsforbedringerne med 6 % og opjustere niveauet af invaliditeten med 25 %.

Til opgørelse af pensionskassens hensættelser anvendes den løbetidsafhængige rentekurve offentliggjort af Finanstilsynet.

Administrationssatserne i opgørelsen er fastsat som bedste skøn over de faktiske omkostninger, bestanden vil kunne administreres for. På grund af medlemmernes begrænsede adgang til genkøb er tilbagekøbs sandsynligheden fastsat til 0.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter virksomheder, hvor moderselskabet direkte eller indirekte ejer mere end 50 % samt virksomheder, hvor moderselskabet udøver en bestemmende indflydelse.

Koncernregnskabet fremtræder som en sammenlægning af DIP og dattervirksomhedernes resultatopgørelser og balancer, efter der er foretaget eliminerings af indtægter og udgifter vedrørende transaktioner mellem DIP og dattervirksomhederne samt eliminerings af mellemværender og kapitalandele.

Koncernregnskabet omfatter DIP, Ejendomsselskabet DIP A/S, Pension Private Equity K/S.

NOTER

Koncerninterne transaktioner

Ejendomsselskabet DIP A/S' andel af omkostningerne er i henhold til administrationsaftale opgjort på omkostningsdækkende basis og fragår direkte i DIP's administrationsomkostninger i forbindelse med investering. Øvrige interne transaktioner i henhold til kontrakter afregnes på markedsvilkår.

Resultatopgørelsen og anden totalindkomst

Resultatopgørelsens poster er periodiseret.

Medlemsbidrag for egen regning

Løbende bidrag og engangsbidrag fra pensionsordninger medtages i resultatopgørelsen for den periode, de vedrører. Bidrag fra investeringskontrakter (unit link-ordninger) medtages direkte i balancen. Bidragsopdelingen vises i noterne. Indtægten er fratrukket arbejdsmarkedsbidrag.

Indtægter fra tilknyttede og associerede virksomheder

Indtægter fra tilknyttede og associerede virksomheder indeholder andel af resultat efter skat samt eventuelle realiserede gevinster og tab ved salg i årets løb.

Indtægter af investeringsejendomme

Indtægter af investeringsejendomme indeholder resultat ved drift af investeringsejendomme efter fradrag af udgift til ejendomsadministration. Regulering til dagsværdien af investeringsejendomme er indeholdt i posten kursregulering.

Renteindtægter og udbytter mv.

Renteindtægter og udbytter mv. indeholder renter af obligationer, andre værdipapirer, indlån og tilgodehavender. Endvidere indgår udbytte af kapitalandele bortset fra udbytte fra tilknyttede og associerede virksomheder.

Renteudgifter

Renteudgifter indeholder primært renteudgifter af gæld til kreditinstitutter og øvrige gældsforpligtelser.

Kursreguleringer

Såvel realiserede som urealiserede kursgevinster og -tab medtages i resultatopgørelsen under posten og opgøres ud fra ultimo- eller realisationsværdien i forhold til primobalancen eller anskaffelsesprisen, hvis aktivet er erhvervet i regnskabsåret. Værdireguleringer samt gevinster og tab, der kan henføres til valutaforskelle ved omregning til danske kroner, indgår ligeledes under denne post.

Omkostninger

Omkostninger opdeles i administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed hhv. pensionsvirksomhed. Omkostninger, som ikke direkte kan henføres til en af disse kategorier, fordeles på baggrund af en vægtet vurdering.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed indeholder porteføljestyringsgebyrer til kapitalforvaltere, direkte handelsomkostninger, depotgebyrer samt egne omkostninger til administration af investeringsaktiver.

Handelsomkostninger ved køb/salg af værdipapirer udgiftsføres separat under investeringsomkostninger.

Administrationsomkostninger i forbindelse med pensionsvirksomhed omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner samt andre administrationsomkostninger herunder andel årets af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver mv.

Pensionsafkastskat

Posten pensionsafkastskat omfatter individuel og institut-PAL. Den individuelle pensionsafkastskat beregnes ud fra det afkast, der tilskrives medlemmernes depoter. Institutets pensionsafkastskat beregnes som 15,3 % af det skattepligtige afkast reguleret med den pensionsafkastskat, der tilfalder medlemmernes depoter. Omkostninger i forbindelse med pensionskassens investeringsvirksomhed fragår i pensionsafkastskattegrundlaget og reducerer dermed den samlede pensionsafkastskat.

PAL-skatten indregnes med et beløb, der beregnes af regnskabsårets opgjorte skattegrundlag samt ændring i udskudt PAL-skat.

Aktuelle PAL-skatteaktiver og -forpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede PAL-skattepligtige indkomst.

Da DIP ejer datterselskabet Ejendomsselskabet DIP A/S 100 %, og mere end 90 % af selskabets aktiver er ejendomme, er selskabet omfattet af selskabsskattelovens § 3a.

Der udgiftsføres og afsættes derfor ikke selskabsskat af årets resultat i Ejendomsselskabet DIP A/S, da selskabets skattepligtige indkomst anses for omfattet af PAL-skattepligten i DIP.

Pensionsydelse for egen regning

Pensionsydelse omfatter årets udbetalte ydelser på pensionsordninger reguleret med årets ændring i erstatningshensættelser og genforsikringsdækning. Pensionsydelse fra investeringskontrakter medtages direkte i balancen.

Ændring i pensionshensættelser

Posten omfatter årets ændringer i pensionshensættelserne.

Ændring i kollektivt bonuspotentiale

Posten omfatter årets henlæggelse til eller forbrug af kollektivt bonuspotentiale.

Ændringer i hensættelser for unit link-kontrakter

Ændringer i hensættelser for unit link-kontrakter omfatter årets ændring i unit link-hensættelser bortset fra bidrag og ydelser vedrørende investeringskontrakter. Medlemmer, der i 2014 valgte at konvertere deres alderssum til aldersforsikring, fik overført deres midler fra gennemsnitsrente til markedsrente (unit link).

NOTER

Overført investeringsafkast

Her opføres den andel af investeringsafkastet, der kan henføres til egenkapitalen, i henhold til de regler pensionskassen har anmeldt til Finanstilsynet.

Fordeling af årets resultat

Årets realiserede resultat fordeles i henhold til kontributionsbekendtgørelsen og pensionskassens anmeldelse til Finanstilsynet.

Det realiserede resultat fordeles således, at der først anvendes et beløb, der medfører, at egenkapitalen (inkl. en eventuel skyggekonto) forrentes med DIP's afkast før PAL-skat. Det resterende beløb anvendes til dækning af pensionshensættelsernes andel af PAL-skatten og bonustilskrivning, og et eventuelt overskydende beløb hensættes som kollektivt bonuspotentiale.

Hvis egenkapitalen ikke kan opnå forrentning efter de anmeldte principper, eller hvis den resterende del ikke kan dække PAL-skat og/eller bonus, som derfor betales af egenkapitalen, får denne et tilgodehavende (skyggekonto). Skyggekontoen nedbringes i senere år ved at få tilført beløb, der ellers ville blive hensat som kollektivt bonuspotentiale.

Anden totalindkomst

Præsenteres i forlængelse af resultatopgørelsen og indeholder poster, der efter gældende regler indregnes som anden totalindkomst.

Balancen

Immaterielle og materielle aktiver

Under posten "Immaterielle aktiver" indgår blandt andet anskaffelser af software samt udviklingsomkostninger til medlemssystem, som indregnes til anskaffelsesværdi med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der forventes ingen scrapværdi.

Afskrivninger foretages lineært over tre år.

Under posten "Materielle aktiver" indgår driftsmidler. Driftsmidler består af inventar, it-udstyr, biler mv., som indregnes til anskaffelsesværdi med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der forventes ingen scrapværdi.

Afskrivninger foretages lineært over tre år.

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle aktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme indregnes ved køb til kostpris inkl. transaktionsomkostninger. Investeringsejendomme måles efterfølgende til dagsværdi opgjort i overensstemmelse med bilag 7 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Metoden tager udgangspunkt i den enkelte ejendoms driftsaffast og et til ejendommen knyttet forrentningskrav (afkastkrav). Til understøttelse af dagsværdiopgørelsen er der indhentet eksterne mæglervurderinger.

DIP og koncernens andele i interessentskaber, der ejer fast ejendom, indgår i regnskabet under regnskabsposterne investeringsejendomme som følge af pro-rata konsolidering.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder er kapitalandele i virksomheder, hvor DIP har en bestemmende indflydelse. Det vurderes dog for den enkelte virksomhed, om pensionskassen har reel indflydelse ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur og andre væsentlige økonomiske dispositioner.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder er indregnet til regnskabsmæssig indre værdi i henhold til det senest foreliggende regnskab med fradrag og tillæg af værdireguleringer, der fremkommer som følge af forskellige værdiansættelsesprincipper i DIP og dattervirksomhederne. DIP og koncernens resultat og egenkapital bliver dermed identiske.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Posten indeholder virksomheder, hvor pensionskassen som udgangspunkt har mellem 20 og 50 % af stemmerettighederne herunder fællesledede virksomheder. Det vurderes dog for den enkelte virksomhed, om pensionskassen har reel indflydelse ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur og andre væsentlige økonomiske dispositioner.

Kapitalandele i associerede virksomheder måles med udgangspunkt i disses regnskabsmæssige indre værdi ifølge virksomhedens seneste årsrapport.

Kapitalandele og investeringsforeningsandele

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til dagsværdi på balancedagen (noteret pris på et aktivt marked).

For private equity investeringer og andre unoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele fastlægges dagsværdien individuelt med udgangspunkt i foreliggende rapporteringer om investeringernes dagsværdier suppleret med indhentede oplysninger om prisudviklingen siden den senest modtagne rapportering og frem til balancedagen.

Hvor det ikke er muligt at indhente oplysning om prisudvikling, foretages skøn over dagsværdier på balancedagen ud fra supplerende oplysninger om sammenlignelige nøgletal, cash flow mv.

NOTER

Obligationer samt pantesikrede udlån

Obligationer samt pantebreve måles til dagsværdi. Børsnoterede obligationer optages til lukkekurs. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer opgøres til nutidsværdien af obligationerne. Ved illikvide obligationer indhentes mark-to-model pris fra uafhængig mægler.

Indlån kreditinstitutter

Indlån i kreditinstitutter måles til amortiseret kostpris.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle forretninger indregnes til dagsværdi. Værdireguleringer indgår i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Værdien af indgåede renteoptioner til afdækning af renterisikoen på dele af de pensionsmæssige hensættelser indregnes under andre finansielle investeringsaktiver.

Investeringsaktiver tilknyttet unit link-kontrakter

Værdien af unit link-kontrakter udgør unit link-kontrakternes forholdsmæssige andele af investeringsaktiverne.

Tilgodehavender

Tilgodehavender hos medlemmer, reguleringskonto gruppeforsikring, tilknyttede virksomheder mv. måles efter første indregning til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger ved værdiforringelse.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af indlån i kreditinstitutter, der ikke er aftaleindskud. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Periodeafgrænsningsposter (aktiver)

Periodeafgrænsningsposter omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Måles til amortiseret kostpris.

Egenkapital

Sociale fond

I henhold til vedtægtens § 19 er der henlagt til en særlig reserve, hvis midler kan anvendes til at yde midlertidig økonomisk bistand til medlemmer og pensionister. Midlertidig økonomisk bistand ydes efter bestyrelsens bestemmelse og i overensstemmelse med retningslinjer anmeldt til Finanstilsynet.

Egenkapitaludlodning

Udlodning fra egenkapitalen føres direkte på egenkapitalen under vedtægtsmæssige henlæggelser.

Pensionsmæssige hensættelser

Opgørelsen foretages ved på hvert enkelt medlem prospektivt at beregne værdien af ordningen på opgørelsestidspunktet. Værdien bestemmes som kapitalværdien af de fremtidige pensionstilsagn med fradrag af kapitalværdien af de fremtidige bidrag. Hensættelserne opgøres til markedsværdi på det til Finanstilsynet af pensionskassen anmeldte beregningsgrundlag indeholdende risikointensiteter for død, invaliditet m.m. og baseret på den af Finanstilsynet oplyste løbetidsafhængige diskonteringsrate pr. opgørelsestidspunktet reduceret med PAL-skat på 15,3 %. De anmeldte risikointensiteter, der benyttes ved opgørelsen, er inkl. risikotillæg som beskrevet under regnskabsmæssige skøn.

De garanterede ydelser er beregnet som nutidsværdien af de aktuelt garanterede ydelser tillagt nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration og med fradrag af nutidsværdien af de fremtidige præmier.

Bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag udgør nutidsværdien af den bonusforpligtelse, som med den aktuelle markedsrente knytter sig til fremtidige medlemsbidrag.

Bonuspotentiale på hvilende pensioner udgør nutidsværdien af den bonusforpligtelse, som med den aktuelle markedsrente knytter sig til de allerede indbetalte medlemsbidrag.

Bonuspotentialet på hvilende pensioner er ikke reduceret i forbindelse med fordeling af det realiserede resultat.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelser udgør et skøn over forventede udbetalinger samt forfaldne, endnu ikke udbetalte ydelser.

Kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale er en hensættelse, der stammer fra den del af årets realiserede resultat, som tilfalder medlemmerne, efter der er givet bonus. I de år hvor resultatet er negativt efter bonus, sker der altså en fordeling af det kollektive bonuspotentiale.

Opsparingsafdelingen

Opsparingsafdelingen er en lukket afdeling med fem medlemmer. Opgørelsen af opsparingsafdelingen foretages ved på hvert enkelt medlem at forrente medlemmets indestående med DIP's depotrente før pensionsafkastskat.

Unit link-kontrakter

Opgørelsen af unit link-kontrakter foretages for hvert enkelt medlem ved at beregne værdien på opgørelsestidspunktet. Medlemmets indestående forrentes med DIP's faktiske afkast efter pensionsafkastskat og er således ikke tegnet med garanti baseret på en minimumsforrentning.

Ændringer i hensættelser for unit link-kontrakter omfatter årets ændring i unit link-hensættelser bortset fra bidrag og ydelser, der føres direkte på balancen. Medlemmer, der i 2014 valgte at konvertere deres alderssum til aldersforsikring, fik overført deres midler fra gennemsnitsrente til markedsrente (unit link).

NOTER

Anden gæld

Prioritetsgæld måles til dagsværdi.

Lovpligtige vedligeholdelsesforpligtigelser omfatter forpligtigelser i henhold til lejelovens bestemmelser. Lovpligtige vedligeholdelsesforpligtigelser indregnes, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtigelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtigelsen vil medføre et forbrug af pensionskassens økonomiske ressourcer. Måles til amortiseret kostpris svarende til nominel værdi.

Handelsafvikling måles til dagsværdi og består af skyldige omkostninger og gæld vedrørende handelsafvikling, der omfatter provenuet fra uafviklede køb af finansielle instrumenter samt indløsninger før eller på balancedagen, hvor betalingen først sker efter balancedagen.

Andre gældsposter måles til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter (passiver)

Periodeafgrænsningsposter omfatter modtagne indtægter, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris.

Eventualforpligtelser

Der oplyses om eventualforpligtelser og andre forpligtende aftaler, som kan men sandsynligvis ikke vil kræve et træk på koncernens ressourcer. Endvidere oplyses om aktuelle forpligtelser, der ikke er indregnet, idet det ikke er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre træk på koncernens ressourcer.

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 2. Medlemsbidrag for egen regning				
Ordinære bidrag	842.733	812.351	842.733	812.351
Indskud	247.867	225.121	247.867	225.121
	1.090.600	1.037.472	1.090.600	1.037.472
Overført til unit link-kontrakter	-213.110	-183.405	-213.110	-183.405
	877.490	854.067	877.490	854.067
Arbejdsmarkedsbidrag	-66.039	-63.516	-66.039	-63.516
	811.451	790.551	811.451	790.551
Bidrag fra ordninger oprettet som led i et ansættelsesforhold	648.065	655.016	648.065	655.016
Bidrag fra individuelt oprettede ordninger	229.425	199.051	229.425	199.051
	877.490	854.067	877.490	854.067
Medlemsbidrag fordeler sig efter medlemmets bopæl som følger:				
Danmark	863.118	839.923	863.118	839.923
Andre EU-lande	9.509	9.186	9.509	9.186
Øvrige lande	4.863	4.958	4.863	4.958
	877.490	854.067	877.490	854.067
Opgørelse af antal forsikrede:				
Ordninger oprettet som led i et ansættelsesforhold	8.686	8.571	8.686	8.571
Individuelt oprettede ordninger	3.173	3.005	3.173	3.005
Note 3. Renteindtægter og udbytter m.v.				
Renter af værdipapirer, udlån og indlån	507.580	382.690	509.023	384.353
Indeksregulering indeksobligationer	3.776	10.929	3.776	10.929
Udbytte af andre kapitalandele end tilknyttede og associerede virksomheder	212.825	161.626	212.825	161.626
	724.181	555.245	725.624	556.908
Note 4. Kursregulering				
Investeringsejendomme	150.218	24.111	142.216	4.508
Kapitalandele	3.004	96.008	75	90.733
Investeringsforeningsandele	1.826.032	1.072.180	1.826.032	1.072.180
Børsnoterede danske obligationer	355.331	-267.526	355.331	-267.526
Udenlandske obligationer	85.190	-119.772	85.190	-119.772
Futures	-176.913	20.231	-176.913	20.231
Swaps	-164.613	23.198	-164.613	23.198
Pante- og gældsbreve	-	-2	-	-2
Valutakursregulering valutaterminforretninger	-847.163	283.160	-847.163	283.160
Valutakursregulering likvide beholdninger	-4.574	3.888	-4.572	3.888
	1.226.512	1.135.476	1.215.583	1.110.598
Note 5. Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed				
Lønninger	14.157	13.899	14.157	13.899
Forvaltnings, handels- og depotomkostninger	4.121	3.968	4.121	3.968
Øvrige omkostninger	10.854	11.288	10.234	10.598
	29.132	29.155	28.512	28.465
Note 6. Pensionsafkastskat				
Pensionsafkastskat tidligere år	-98	5.716	-98	5.716
Pensionsafkastskat - individuel	-154.565	-147.614	-154.565	-147.614
Pensionsafkastskat - institut	-220.420	-186.023	-220.420	-186.023
	-375.083	-327.921	-375.083	-327.921
Pensionsafkastskattesats	15,3	15,3	15,3	15,3

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 7. Udbetalte ydelser				
Ordinære pensioner	1.183.205	1.144.375	1.183.205	1.144.375
Ordinære invalidepensioner	19.549	20.084	19.549	20.084
Ordinære alderssummer	61.214	67.564	61.214	67.564
Konverteret aldersforsikring	84.617	0	84.617	0
Ugiftesum ved død	0	75	0	75
Udtrædelsesgodtgørelser	31.448	37.144	31.448	37.144
Overført til unit link-kontrakter	-37.223	-13.484	-37.223	-13.484
Pensionsydelse	1.342.810	1.255.758	1.342.810	1.255.758
Gruppelivspræmie	11.827	11.694	11.827	11.694
Gruppeulykkespræmie	3.135	3.100	3.135	3.100
	1.357.772	1.270.552	1.357.772	1.270.552
Note 8. Ændring i bruttopensionshensættelser				
Garanterede ydelser primo inkl. foregående års bonus	12.829.972	13.390.240	12.829.972	13.390.240
Egenkapitaludlodning	-157	14.191	-157	14.191
Garanterede ydelser ultimo før årets bonus	15.622.011	12.754.020	15.622.011	12.754.020
Ændring	2.792.196	-650.411	2.792.196	-650.411
Bonuspotentiale på fremtidige bidrag primo	4.991.577	4.664.810	4.991.577	4.664.810
Bonuspotentiale på fremtidige bidrag ultimo	5.105.664	4.991.577	5.105.664	4.991.577
Ændring	114.087	326.767	114.087	326.767
Bonuspotentiale på hvilende pensioner primo	3.386.682	2.748.450	3.386.682	2.748.450
Overført til kollektivt bonuspotentiale	-220	0	-220	0
Bonuspotentiale på hvilende pensioner ultimo	1.675.067	3.386.682	1.675.067	3.386.682
Ændring	-1.711.395	638.232	-1.711.395	638.232
Ændring i alt	1.194.888	314.588	1.194.888	314.588
Note 9. Ændring i hensættelser for unit link-kontrakter				
Rentetilskrivning	-68.158	-52.189	-68.158	-52.189
Pensionsafkastskat	10.929	8.449	10.929	8.449
Overført fra gennemsnitsrente	-96.074	0	-96.074	0
Administrationsomkostninger	676	511	676	511
	-152.627	-43.229	-152.627	-43.229
Note 10. Pensionsmæssige driftsomkostninger for egen regning				
Lønninger	9.934	10.005	9.934	10.005
Afskrivninger, inventar, edb-anlæg m.v.	2.048	2.326	2.048	2.326
Øvrige administrationsomkostninger	5.781	5.152	5.781	5.152
	17.763	17.483	17.763	17.483
Note 11. Overført investeringsafkast og egenkapitalens investeringsafkast				
Under posten "Overført investeringsafkast" fradrages den andel af investeringsafkastet efter pensionsafkastskat, der vedrører egenkapitalen.				
Under posten "Egenkapitalens investeringsafkast" tillægges den andel af investeringsafkastet før pensionsafkastskat, der vedrører egenkapitalen.				
Under posten "Pensionsafkastskat for egenkapitalen" anføres egenkapitalens andel af pensionsafkastskatten.				

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 12. Immaterielle aktiver				
Anskaffelsessum 1. januar	21.773	18.754	21.773	18.754
Tilgang	3.314	3.019	3.314	3.019
Anskaffelsessum 31. december	25.087	21.773	25.087	21.773
Afskrivninger 1. januar	18.702	15.160	18.702	15.160
Årets afskrivninger	3.169	3.542	3.169	3.542
Afskrivninger 31. december	21.871	18.702	21.871	18.702
Bogført værdi 31. december	3.216	3.071	3.216	3.071
Note 13. Driftsmidler				
Anskaffelsessum 1. januar	2.797	2.590	2.797	2.590
Tilgang	441	722	441	722
Afgang	0	-515	0	-515
Anskaffelsessum 31. december	3.238	2.797	3.238	2.797
Afskrivninger 1. januar	2.202	2.193	2.202	2.193
Årets afskrivninger	519	524	519	524
Afskrivninger vedr. årets afgang	0	-515	0	-515
Afskrivninger 31. december	2.721	2.202	2.721	2.202
Bogført værdi 31. december	517	595	517	595
Note 14. Investeringsejendomme				
Anskaffelsessum 1. januar	716.489	742.425	396.468	423.312
Tilgang (inkl. om- og tilbygninger)	8.693	6.879	8.206	5.971
Afgang til kostpris	-908	-32.815	-908	-32.815
Anskaffelsessum 31. december	724.274	716.489	403.766	396.468
Opskrivninger 1. januar	882.345	864.307	658.350	659.916
Årets opskrivninger (inkl. tilbageførsler)	152.188	24.843	144.186	5.240
Opskrivninger vedr. årets afgang	-4.149	-6.805	-4.149	-6.806
Opskrivninger 31. december	1.030.384	882.345	798.387	658.350
Investeringsejendomme før unit link-kontrakter	1.754.658	1.598.834	1.202.153	1.054.818
Unit link-kontrakter	-51.510	-34.916	-36.013	-23.738
Investeringsejendomme i alt 31. december	1.703.148	1.563.918	1.166.140	1.031.080
Årets opskrivninger	148.039	47.713	140.037	28.110
Tilbageført vedr. tidligere år	4.149	-22.870	4.149	-22.870
Årets opskrivninger	152.188	24.843	144.186	5.240
Tab-/Gevinst ved frasalg	-1.970	-732	-1.970	-732
Værdiregulering	150.218	24.111	142.216	4.508
Værdiregulering sammensætter sig som følger:				
Opskrivning og tilbageførte nedskrivninger netto	152.188	24.843	144.186	5.240
Tab-/Gevinst ved frasalg	-1.970	-732	-1.970	-732
Kursregulering investeringsejendomme, jf. note 4	150.218	24.111	142.216	4.508
Vægtet gennemsnit af de afkastprocenter der er lagt til grund ved fastsættelsen af dagsværdi:				
Boligejendomme	3,1	3,3	2,9	3,2
Erhvervs ejendomme	4,9	4,8	4,9	4,8
Alle ejendomme	3,3	3,5	3,2	3,4
Der er indhentet eksterne mægler vurderinger til understøttelse af forrentningskravene.				

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 15. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder				
Bogført værdi 1. januar			512.524	474.434
Nettoinvesteringer			-3.303	-2.647
Årets regulering til indre værdi			23.187	40.737
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder før unit link-kontrakter			532.408	512.524
Unit link-kontrakter			-15.949	-11.534
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder i alt 31. december			516.459	500.990

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter:		Hjemsted	DIP's andel af kapitalen	Resultat iflg. seneste årsregnskab	Egenkapital iflg. seneste årsregnskab
Ejendomsselskabet DIP A/S	Ejendomsinvestering	København	100,00%	20.615	517.320
Pension Private Equity I K/S	Investering i udenlandske aktier	København	99,85%	2.572	15.088

Note 16. Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder	4.179.763	3.754.609	4.179.763	3.754.609
Bogført værdi 31. december før unit link-kontrakter	4.179.763	3.754.609	4.179.763	3.754.609
Unit link-kontrakter	-125.212	-84.494	-125.212	-84.494
Bogført værdi 31. december i alt	4.054.551	3.670.115	4.054.551	3.670.115

Kapitalandele i associerede virksomheder omfatter:		Hjemsted	DIP's andel af kapitalen	Resultat iflg. seneste årsregnskab	Egenkapital iflg. seneste årsregnskab
IFI Holding A/S, København (Holdingselskab for Irish Forestry Investments Ltd.)		København	33,33%	2.407	95.241
Pension Private Equity ApS		København	50,00%	50	301
Pension Private Equity II K/S		København	40,00%	12.284	61.737
Altius Private Equity Fund LP *		England	24,61%	104.008	432.269
Altius Private Equity Fund II *		England	24,89%	-4.359	92.457
EMD Invest Danske Aktier I *		København	30,75%	224.841	1.120.576
EMD Invest Danske Aktier II */**		København	65,82%	214.613	1.699.341
EMD Invest Eur Aktier */**		København	71,09%	174.845	1.747.934
Schroeder US Small Cap *		København	49,81%	503.181	2.574.793

* Ifølge seneste rapportering

** Fælles ledet virksomhed, hvor DIP ikke har bestemmende indflydelse

Note 17. Kapitalandele

Unoterede danske aktier	4.115	3.956	4.115	3.956
Udenlandske aktier	14.766	15.354	0	0
Bogført værdi 31. december før unit link-kontrakter	18.881	19.310	4.115	3.956
Unit link-kontrakter	-575	-445	-123	-89
Bogført værdi 31. december i alt	18.306	18.865	3.992	3.867

Note 18. Investeringsforeningsandele

Børsnoterede danske investeringsforeninger	583.327	420.371	583.327	420.371
Unoterede danske investeringsforeningsandele	10.020.603	9.136.165	10.020.603	9.136.165
Udenlandske noterede investeringsforeningsandele	589.507	172.153	589.507	172.153
Udenlandske unoterede investeringsforeningsandele	6.331.249	4.322.960	6.331.249	4.322.960
Bogført værdi 31. december før unit link-kontrakter	17.524.686	14.051.649	17.524.686	14.051.649
Unit link-kontrakter	-524.983	-316.220	-524.983	-316.220
Bogført værdi 31. december i alt	16.999.703	13.735.429	16.999.703	13.735.429

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 19. Obligationer				
Danske obligationer, excl. indeksobligationer	9.601.004	10.400.201	9.601.004	10.400.201
Indeksobligationer	1.160.948	1.126.935	1.160.948	1.126.935
Udenlandske obligationer	1.561.391	1.832.352	1.561.391	1.832.352
Bogført værdi 31. december før unit link-kontrakter	12.323.343	13.359.488	12.323.343	13.359.488
Unit link-kontrakter	-369.168	-300.644	-369.168	-300.644
Bogført værdi 31. december i alt	11.954.175	13.058.844	11.954.175	13.058.844
Note 20. Pantsikrede udlån				
Pantebreve	0	4	0	4
Bogført værdi 31. december før unit link-kontrakter	0	4	0	4
Unit link-kontrakter	0	0	0	0
Bogført værdi 31. december i alt	0	4	0	4
Note 21. Afledte finansielle instrumenter				
DIP benytter valutaterminsforretninger til delvis afdækning af valutarisiko på udenlandske aktier, obligationer og derivater. Afdækning foretages i USD, EUR, GBP, JPY og CHF. Løbetiden er under 3 måneder.				
DIP benytter aktiefutures til at justere den overordnede aktieeksponering og/eller til at flytte eksponering mellem regioner. Rentefutures bruges hovedsageligt til at styre varigheden i obligationsporteføljen.				
DIP benytter swaps til at påtage sig særlige risici, f.eks. spændrisici. De er med til at understøtte DIP's investeringsprincipper og har til formål at bidrage med afkast, der diversificerer DIP's balance yderligere.				
Valutaterminsforretninger	-412.729	80.799	-412.729	80.799
Futures	-35.638	23.726	-35.638	23.726
Swaps	-139.967	3.829	-139.967	3.829
Bogført værdi 31. december før unit link-kontrakter	-588.334	108.354	-588.334	108.354
Unit link-kontrakter	0	-2.438	0	-2.438
Bogført værdi 31. december i alt	0	105.916	0	105.916
Negative værdier er indregnet under anden gæld, se note 34	-588.334	0	-588.334	0
Afgivet/Modtaget sikkerhed for afledte finansielle instrumenter	-463.330	120.630	-463.330	120.630
Note 22. Investeringsaktiver tilknyttet unit link-kontrakter				
Investeringsejendomme	51.510	34.916	36.013	23.738
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	-	-	15.949	11.534
Kapitalandele i associerede virksomheder	125.212	84.494	125.212	84.494
Kapitalandele	575	445	123	89
Investeringsforeningsandele	524.983	316.220	524.983	316.220
Obligationer	369.168	300.644	369.168	300.644
Indlån i kreditinstitutter	4.040	7.817	4.040	7.817
Afledte finansielle instrumenter	0	2.438	0	2.438
Bogført værdi 31. december	1.075.488	746.974	1.075.488	746.974
Note 23. Gæld gruppeforsikring, reguleringskonto og reserveret til skader gruppeforsikring				
Gæld gruppeforsikring hos Forenede Gruppeliv før bonus	15.337	16.406	15.337	16.406
Reserveret til skader som først påvirker saldoen i 2015	1.155	2.355	1.155	2.355
Reguleringskonto gruppeforsikring	16.492	18.761	16.492	18.761

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 24. Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder				
Tilgodehavendet vedrører det 100% ejede ejendomsselskab DIP A/S.	-	-	34.251	36.320
Note 25. Den sociale fond				
Bogført værdi 1. januar	8.037	8.037	8.037	8.037
Ændring	46	0	46	0
Bogført værdi 31. december	8.083	8.037	8.083	8.037
Note 26. Egenkapital i alt				
Saldo 1. januar	6.520.255	5.968.359	6.520.255	5.968.359
Ændring i den sociale fond, jf. note 25	46	0	46	0
	6.520.301	5.968.359	6.520.301	5.968.359
Egenkapitaludlodning	157	-14.191	157	-14.191
Overført til kollektivt bonuspotentiale	-12.563	0	-12.563	0
Årets totalindkomst	218.233	566.087	218.233	566.087
Saldo 31. december	6.726.128	6.520.255	6.726.128	6.520.255
Egenkapitalen består af:				
Kapitalkrav	859.049	737.543	859.049	737.543
Vedtægtsmæssige henlæggelser inkl. årets resultat	5.858.996	5.774.675	5.858.996	5.774.675
Den sociale fond	8.083	8.037	8.083	8.037
	6.726.128	6.520.255	6.726.128	6.520.255
Skyggekonto				
Skyldigt beløb til fremtidig ekstra forrentning af egenkapital (skyggekonto) udgør maksimalt:				
Saldo 1. januar	308.098	450.052	308.098	450.052
Forrentning af skyggekonto	19.795	29.733	19.795	29.733
Overført til/fra medlemmerne	228.593	-171.687	228.593	-171.687
Ikke tilskrevet skyggekontoen	-23.815	0	-23.815	0
Saldo 31. december	532.671	308.098	532.671	308.098
Skyggekonti pr. 31. december fordelt på kontributionsgrupper:				
Rentegruppe 2	6.359	0	6.359	0
Rentegruppe 3	49.433	13.113	49.433	13.113
Rentegruppe 4	476.879	294.985	476.879	294.985
Saldo 31. december	532.671	308.098	532.671	308.098
Beregningsen baseres på normalisering af rentekurven, en afdækningsgrad på omkring 0 %, og et afkast af investeringsaktiver på omkring 40 % over en 7-årig periode. Disse realistiske forudsætninger viser, at hele skyggekontoen kan tilbagebetales.				
Note 27. Pensionsafdelingen i alt				
Pensionshensættelser 1. januar	21.208.231	20.803.500	21.208.231	20.803.500
Akkumuleret værdiregulering 1. januar	-878.301	-820.579	-878.301	-820.579
Retrospektive hensættelser 1. januar	20.329.930	19.982.921	20.329.930	19.982.921
Bruttoopræmier	811.451	790.551	811.451	790.551
Rentetilskrivning	886.319	861.923	886.319	861.923
Pensionsydelse	-1.342.809	-1.255.759	-1.342.809	-1.255.759
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-24.649	-23.699	-24.649	-23.699
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	45.580	-40.198	45.580	-40.198
Udlodning fra egenkapital	-157	14.191	-157	14.191
Overført til Unit Link	-96.074	0	-96.074	0
Retrospektive hensættelser 31. december	20.609.591	20.329.930	20.609.591	20.329.930
Akkumuleret værdiregulering 31. december	1.926.595	878.301	1.926.595	878.301
Pensionshensættelser 31. december	22.536.186	21.208.231	22.536.186	21.208.231

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 27. Pensionsafdelingen i alt, fortsat				
Pensionshensættelser fordeler sig således:				
Garanterede ydelser	15.755.455	12.829.972	15.755.455	12.829.972
Bonuspotentiale på fremtidige bidrag	5.105.664	4.991.577	5.105.664	4.991.577
Bonuspotentiale på hvilende pensioner	1.675.067	3.386.682	1.675.067	3.386.682
I alt	22.536.186	21.208.231	22.536.186	21.208.231
Livsforsikringshensættelsen for medlemmernes pensionsordninger (kontrakt for hvert medlem) er ikke sat mindre end den fulde genkøbsværdi for kontrakten.				
Bonuspotentiale er forøget med følgende:				
Bonuspotentiale på fremtidige bidrag	114.087	326.767	114.087	326.767
Bonuspotentiale på hvilende pensioner	-1.711.615	638.232	-1.711.615	638.232
I alt	-1.597.528	964.999	-1.597.528	964.999

Fordeling af pensionshensættelser efter rentegrupper	Garanterede ydelser	Bonuspotentiale på fremtidige bidrag		Samlet hensættelse
		Bonuspotentiale på fremtidige bidrag	Bonuspotentiale på hvilende pensioner	
2014				
Rentegruppe RG1G1	93.279	0	0	93.279
Rentegruppe RG1G2	943.956	0	0	943.956
Rentegruppe RG1G3	3.929.343	6	2.910	3.932.259
Rentegruppe RG1G4	6.062.019	7.721	77.633	6.147.373
Rentegruppe RG1G5	3.682.934	313.896	371.069	4.367.899
Rentegruppe RG1G6	1.665.879	1.191.394	672.565	3.529.838
Rentegruppe RG1G7	-973.621	1.935.203	429.819	1.391.401
Rentegruppe RG1G8	-1.430.280	1.629.791	117.481	316.992
Rentegruppe 1	83.968	13.238	3.590	100.796
Rentegruppe 2	63.183	764	0	63.947
Rentegruppe 3	153.883	2.086	0	155.969
Rentegruppe 4	1.480.912	11.565	0	1.492.477
	15.755.455	5.105.664	1.675.067	22.536.186
2013				
Rentegruppe RG1G1	104.990	0	221	105.211
Rentegruppe RG1G2	991.983	0	921	992.904
Rentegruppe RG1G3	3.799.684	40	68.059	3.867.783
Rentegruppe RG1G4	5.420.433	26.163	625.645	6.072.241
Rentegruppe RG1G5	2.608.429	490.625	966.306	4.065.360
Rentegruppe RG1G6	703.162	1.371.204	1.110.062	3.184.428
Rentegruppe RG1G7	-1.174.204	1.839.905	508.704	1.174.405
Rentegruppe RG1G8	-1.115.765	1.237.961	94.120	216.316
Rentegruppe 1	53.720	19.558	12.216	85.494
Rentegruppe 2	38.836	1.369	428	40.633
Rentegruppe 3	86.474	2.783	0	89.257
Rentegruppe 4	1.312.230	1.969	0	1.314.199
	12.829.972	4.991.577	3.386.682	21.208.231

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 28. Erstatningshensættelser				
Bruttoerstatningshensættelser 1. januar	248	376	248	376
Ændring	1.718	-128	1.718	-128
Bruttoerstatningshensættelser 31. december	1.966	248	1.966	248
Note 29. Kollektivt bonuspotentiale				
Bogført værdi 1. januar	4.136.382	3.575.417	4.136.382	3.575.417
Årets ændring	-27.913	560.965	-27.913	560.965
Overført fra bonuspotentiale på hvilende pensioner	220	0	220	0
Overført fra egenkapital	12.563	0	12.563	0
Bogført værdi 31. december	4.121.252	4.136.382	4.121.252	4.136.382
Kollektivt bonuspotentiale pr. 31. december fordelt på kontributionsgrupper:				
Rentegruppe RG1G1	1.518	-12.782	1.518	-12.782
Rentegruppe RG1G2	0	44.263	0	44.263
Rentegruppe RG1G3	465.548	750.783	465.548	750.783
Rentegruppe RG1G4	1.341.233	1.318.184	1.341.233	1.318.184
Rentegruppe RG1G5	1.027.481	882.911	1.027.481	882.911
Rentegruppe RG1G6	805.728	687.403	805.728	687.403
Rentegruppe RG1G7	295.987	251.658	295.987	251.658
Rentegruppe RG1G8	48.144	42.092	48.144	42.092
Rentegruppe 1	14.338	18.891	14.338	18.891
Rentegruppe 2	0	2.841	0	2.841
Risikogrube 1	17.943	65.370	17.943	65.370
Risikogrube 2	227	436	227	436
Risikogrube 3	53.310	45.043	53.310	45.043
Omkostningsgruppe 1	49.795	39.289	49.795	39.289
Bogført værdi 31. december	4.121.252	4.136.382	4.121.252	4.136.382
Kollektiv bonus på øvrige kontributionsgrupper er kr. 0				
Bonusgrad:				
Rentegruppe RG1G1			0,02	-0,17
Rentegruppe RG1G2			0,00	0,05
Rentegruppe RG1G3			0,14	0,20
Rentegruppe RG1G4			0,23	0,22
Rentegruppe RG1G5			0,24	0,22
Rentegruppe RG1G6			0,23	0,22
Rentegruppe RG1G7			0,21	0,22
Rentegruppe RG1G8			0,16	0,20
Rentegruppe 1			0,16	0,23
Rentegruppe 2			0,00	0,08
Note 30. Hensættelser til Unit link kontrakter				
Bogført værdi 1. januar	746.974	533.824	746.974	533.824
Årets ændring	328.514	213.150	328.514	213.150
Bogført værdi 31. december	1.075.488	746.974	1.075.488	746.974
Pensionshensættelser 1. januar	746.974	533.824	746.974	533.824
Retrospektive hensættelser 1. januar	746.974	533.824	746.974	533.824
Bruttopræmier	213.110	183.405	213.110	183.405
Rentetilskrivning	57.229	43.740	57.229	43.740
Pensionsydelse	-37.223	-13.484	-37.223	-13.484
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-676	-511	-676	-511
Overført fra gennemsnitsrente	96.074	0	96.074	0
Retrospektive hensættelser 31. december	1.075.488	746.974	1.075.488	746.974
Bogført værdi 31. december	1.075.488	746.974	1.075.488	746.974
Forrentning sker med DIP's faktiske afkast efter pensionsafkastskat og er således ikke tegnet med garanti baseret på en minimumsforrentning.				

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 31. Medlemmer, gæld				
Forudbetalte bidrag	0	160	0	160
Note 32. Investeringsejendomme, gæld				
Deposita og forudbetalt leje	22.033	21.014	22.033	21.014
Hensættelser til ud- og indvendig vedligeholdelse	23.484	15.818	23.484	15.818
Skyldige omkostninger	23.156	9.329	23.156	9.329
Bogført værdi 31. december	68.673	46.161	68.673	46.161
Note 33. Investeringsejendomme, prioritetsgæld				
Restgæld 31. december	380	583	380	583
Heraf forfalder mere end 5 år efter balancetidspunktet	0	166	0	166
Note 34. Anden gæld				
Afledte finansielle instrumenter, jf. note 21	588.334	0	588.334	0
Køb værdipapirer (repo og uafviklede handler)	767.272	561.930	767.272	561.930
Andet	29.794	34.007	15.415	19.916
	1.385.400	595.937	1.371.021	581.846
Note 35. Fordeling af resultat				
Realiseret resultat	1.282.662	2.096.344	1.282.662	2.096.344
Heraf til egenkapitalen	446.473	394.279	446.473	394.279
Heraf til medlemmerne	836.189	1.702.065	836.189	1.702.065
	1.282.662	2.096.344	1.282.662	2.096.344
Egenkapitalens andel				
Rente	527.123	465.500	527.123	465.500
Pensionsafkastskat	-80.650	-71.222	-80.650	-71.222
	446.473	394.278	446.473	394.278
Medlemmernes andel disponeres således:				
Bonus	713.579	635.147	713.579	635.147
Gruffeforsikringspræmie	14.962	14.794	14.962	14.794
Pensionsafkastskat	364.154	319.472	364.154	319.472
Overført til skyggekonto	-228.593	171.687	-228.593	171.687
Overført til kollektivt bonuspotentiale	-27.913	560.965	-27.913	560.965
	836.189	1.702.065	836.189	1.702.065
Der anvendes principperne der er fastsat i kontributionsbekendtgørelsen.				
Note 36. Personaleforhold				
Gennemsnitligt antal beskæftigede *	24	25	24	25
Samlede optjente lønninger og vederlag m.v.:				
Løn	18.813	18.723	18.813	18.723
Bestyrelsehonorerar	709	587	709	587
Pensionsbidrag	2.073	2.096	2.073	2.096
Andre udgifter til social sikring	143	168	143	168
Lønsumsafgift og arbejdsgivers arbejdsmarkedsbidrag	2.353	2.330	2.353	2.330
	24.091	23.904	24.091	23.904

NOTER

(beløb i t. kr.)	Koncern		DIP	
	2014	2013	2014	2013
Note 36. Personaleforhold, fortsat				
Bestyrelseshonorar er fordelt således:				
Peter Falkenham	217	93	217	93
Torben Arnbjerg-Nielsen	121	88	121	88
Sara Grex	92	83	92	83
Jens Otto Veile	137	120	137	120
Peter Løchte Jørgensen	58	0	58	0
Jens Hald Mortensen	84	203	84	203
Vederlag til direktion: Søren Kolbye Sørensen	2.244	2.174	2.244	2.174
Vederlag til særlige risikotagere:	6.999	6.595	6.999	6.595
DIP har defineret 12 risikotagere mod 11 i 2013, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på DIP's risikoprofil. DIP har ikke udbetalt variable løndele.				
* DIP har herudover beskæftiget et antal varmemestre via ejendomsadministrator.				
Der er ikke aftalt bonusafłønning eller anden variabel aflønning for direktionen og en aftrædelsesordning svarer til maksimalt 1 års aflønning.				
Note 37. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor Ernst & Young Godkendt Revisionspartnerselskab				
Lovpligtig revision af årsregnskabet:	562	548	475	453
Erklæringsopgaver med sikkerhed:	163	165	163	165
Skatterådgivning	509	141	509	141
Andre ydelser:	127	143	114	132
I alt	1.361	997	1.261	891
Note 38. Sikkerhedsstillelser og eventualforpligtelser				
Til sikkerhed for de forsikringsmæssige hensættelser er der registreret følgende:				
FIL § 162, stk. 1 nr. 1 til nr. 4 c - obligationer m.m.			11.983.377	13.766.989
FIL § 162, stk. 1 nr. 5 - ejendomme			822.320	801.686
FIL § 162, stk. 1 nr. 6 - pantebreve			0	4
FIL § 162, stk. 1 nr. 8 til nr. 10 - kapitalandele m.m.			15.530.329	12.958.632
FIL § 162, stk. 1 nr. 13 - andre værdipapirer			2.163.547	1.155.815
FIL § 162, stk. 1 nr. 14 - genforsikringskontrakter			3.617	4.494
Samlet bogført værdi			<u>30.503.190</u>	<u>28.687.620</u>
Der er afgivet investeringstilsagn med			2.591.063	1.859.753
På ejendommene hviler momsreguleringsforpligtelse på			689	940
Obligationer aflagt til sikkerhed for markedsværdien på afledte finansielle instrumenter			463.330	910
Der er i I/S ejendomme tinglyst ejerpantebreve. DIP's andel udgør			45.000	45.000
Huslejeforpligtelse Flintholm (7,5/8,5 år)			10.667	11.815
Note 39. Kapitalkrav og basiskapital				
Ud over pensionshensættelserne skal pensionskassen have en basiskapital, der mindst svarer til et beregnet kapitalkrav. Kapitalkravet, opgjort efter Solvens I-reglerne, udgør				
Pensionskassens basiskapital, jf. note 26			859.049	737.543
			6.726.128	6.520.255
Note 40. Nærtstående parter				
DIP's nærtstående parter er Ejendomsselskabet DIP A/S og Pension Private Equity I K/S				
Der har i 2014 været følgende koncerninterne transaktioner, der er gennemført på markedsvilkår.				
Administrationsvederlag			224	236
Renter af mellemregning			1.443	1.739
Leje af grund			5.076	4.606
Der er ikke afgivet investeringstilsagn				
Bestyrelsesmedlemmer har en pensionsordning i DIP indgået iht. DIP's regulativer				
Transaktioner med direktion og bestyrelse er omtalt i note 36				
Der er ikke yderligere transaktioner med andre nærtstående parter				

NOTER

Note 41. Specifikation af kapitalandele, herunder kapitalandele af investeringsforeninger

	Danmark	Øvrige Europa	Nordamerika	Sydamerika	Japan	Øvrige Fjernøsten	Øvrige Lande	Ikke Fordelt	I alt
Energi	0,0%	1,6%	2,3%	0,2%	0,0%	0,7%	0,1%	0,0%	4,9%
Materialer	0,4%	2,4%	1,7%	0,3%	0,4%	0,9%	0,1%	0,0%	6,2%
Industri	3,6%	3,4%	4,1%	0,2%	1,3%	0,7%	0,1%	0,0%	13,4%
Forbrugsgoder	0,4%	4,7%	2,6%	0,7%	0,5%	0,7%	0,4%	0,0%	10,0%
Konsumtvarer	0,8%	3,6%	4,1%	0,2%	1,4%	1,5%	0,4%	0,0%	12,0%
Sundhedspleje	3,3%	2,7%	5,1%	0,1%	0,4%	0,1%	0,1%	0,0%	11,8%
Finans	2,2%	5,8%	7,1%	0,9%	1,3%	4,2%	0,6%	0,0%	22,1%
Informationsteknologi	0,2%	0,9%	7,0%	0,1%	0,8%	2,0%	0,0%	0,0%	11,0%
Telekommunikationsservice	0,0%	1,6%	0,6%	0,2%	0,3%	0,7%	0,3%	0,0%	3,7%
Forsyning	0,0%	1,1%	1,0%	0,1%	0,1%	0,3%	0,0%	0,0%	2,6%
Ikke Fordelt	0,3%	0,5%	1,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	2,3%
I alt	11,2%	28,3%	36,7%	3,0%	6,6%	11,9%	2,3%	0,0%	100,0%

Note 42. Risiko og følsomhedsoplysninger

Bestyrelsen fastlægger rammer for DIP's risikostyring, mens den daglige ledelse overvåger risici og sikrer, at rammerne overholdes. DIP's største risiko er ikke at kunne leve op til sine pensionsforpligtelser. Derfor beregnes pensionsforpligtelserne og aktiverne dagligt og opgøres til markedsværdi, samtidig med at der laves en risikoberegning ud fra Finanstilsynets stress-scenarier

DIP er påvirket af en række forskellige risici:

- Markedsrisici
- Modpartsrisici
- Operationelle risici
- Biometriske risici
- Øvrige risici

Markedsrisici

Markedsrisiko er aktivernes og passivernes markedsværdiregulering, som følge af bevægelser på de finansielle markeder. Det gælder både kapital-, rente-, valuta- og kreditmarkeder. Markedsværdiopgørelsen af pensionskassens hensættelser er følsomme overfor bevægelser på de danske og europæiske rentemarkeder.

Modpartsrisici

Modpartsrisiko er risikoen for, at pensionskassens modparter på især finansielle instrumenter går konkurs og derfor ikke kan leve op til deres forpligtelser. Vi afdækker denne risiko ved at forlange sikkerhedsstillelse for store udestående fordringer.

Operationelle risici

Operationelle risici er blandt andet risikoen for at menneskelig fejl kan opstå i vores processer. Vi prøver at minimere risikoen ved at have effektive systemer og forretnings- og arbejdsgange.

Biometriske risici

Biometriske risici er risikoen for, at pensionskassens estimater for levetid og invaliditet undervurderer fremtidig udvikling i medlemmernes levetid og invaliditetsrisiko. I det individuelle solvensbehov skal vi hensætte kapital til at imødegå en eventuel fremtidig ugunstig udvikling i medlemmernes levetid og invaliditetsmønster. Der findes p.t. ikke noget effektivt marked til at afdække denne risiko.

Øvrige risici

Øvrige risici er alle andre risici, som typisk er svære at kvantificere med et kapitalkrav. Dette kunne f.eks. være risici, der opstår ved ændret politisk klima, skattesystem eller omdømmetab.

Følsomheden på de finansielle og forsikringsmæssige risici udgør følgende:

Hændelse	Minimum påvirkning af basiskapitalen	Maksimum påvirkning af kollektivt bonuspotentiale	Maksimum påvirkning af bonuspotentiale på fripolicydelsel før ændring i anvendt bonuspotentiale på fripolicydelsel	Maksimum påvirkning af anvendt bonuspotentiale på fripolicydelsel
Rentestigning (0,7 %)	100.159	215.954	1.344.269	0
Rentefald (0,7 %)	-161.032	-620.202	-1.200.204	-650
Aktiekursfald (12 %)	-472.059	-1.207.959	0	-10
Ejendomsprisfald (8 %)	-40.749	-105.241	0	0
Valutakursrisiko (VaR 99,5%)	-97.636	-252.161	0	0
Kredit og modpartsrisiko	-120.006	-309.935	0	0
Fald i dødelighedsintensiteten på 10%	-105.945	-246.226	-197.753	0
Stigning i dødelighedsintensiteten på 10%	44.544	252.027	201.393	0
Stigning i invalideintensiteten på 10%	-975	-247	-9.400	0

DIP's samlede risici er beskrevet under punktet risikostyring i ledelsesberetningen, hvortil der henvises.

NOTER

Note 43. Specifikation af aktiver og deres afkast

	Regnskabsmæssig værdi		Nettoinvesteringer	Afkast i % før pensionsafkastskat
	Primo	Ultimo		
1.1	1.031.079	1.166.140	-28.352	17,1%
1.2	1.117.363	1.268.752	73.294	7,3%
1.	2.148.442	2.434.892	44.941	11,8%
2.	15.460	14.636	-3.201	17,3%
3.1	1.208.809	1.419.170	0	18,3%
3.2	25.400	27.252	3.363	7,3%
3.3	10.646.236	11.696.192	-600.643	16,5%
3.4	366.746	564.942	113.188	21,5%
3.	12.247.191	13.707.556	-484.092	16,8%
4.1	3.220.608	2.903.766	56.153	9,6%
4.2	8.800.680	7.935.427	-2.306.480	6,3%
4.3	1.107.773	1.132.188	-44.520	7,4%
4.4	294.953	1.268.641	897.949	9,6%
4.5	3.374.186	4.105.844	483.225	7,8%
4.6	992.633	1.367.723	211.806	15,6%
4.	17.790.833	18.713.589	-701.867	8,3%
5.	4	0	-4	0,0%
6.	630.295	-303.624	233.368	
7.	0	0	-	

1) Øvrige finansielle investeringsaktiver består af følgende regnskabsposter: Genforsikringsandele, indlån i kreditinstitutter, tilgodehavender, anfordringstilgodehavender, valutaafdækningsinstrumenter, sw aps og futures.

Note 44. Nøgletal

	2010	2011	2012	2013	2014	
1	Afkast før PAL-skat	9,9	0,1	11,4	7,8	8,1
3	Omkostningsprocent af medlemsbidrag	2,8	2,9	2,7	2,2	2,2
4	Omkostningsprocent af hensættelser	0,10	0,10	0,10	0,08	0,08
5	Omkostninger pr. medlem	941 kr	992 kr	963 kr	764 kr	747 kr
6	Omkostningsresultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Risikoresultat	-0,1	-0,1	0,4	0,2	-0,2
8	Bonusgrad	13,4	12,2	17,9	20,3	20,0
9	Kundekapitalgrad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10	Ejerkapitalgrad	30,4	27,0	29,9	32,1	32,6
11	Overdækningsgrad	26,5	23,3	26,1	28,4	28,4
12	Solvensdækning	778	734	799	884	783
13	Egenkapitalforrentning før skat	9,5	-9,7	13,5	10,2	4,5
14	Egenkapitalforrentning efter skat	8,1	-9,7	11,8	9,1	3,3
15	Forrentning af de pensionsmæssige hensættelser før skat	6,9	3,1	5,4	4,2	4,2

Nøgletallene for koncernen og DIP er identiske.
Nøgletal 16 - 19 er udeladt, da de ikke er relevante.

Note 45. Hovedtal (mio. kr.)

	2010	2011	2012	2013	2014	
-	Medlemsbidrag	674	699	769	791	811
-	Pensionsydelser	1.120	1.158	1.195	1.270	1.359
-	Resultat af investeringsvirksomhed efter skat	2.269	29	2.780	2.058	2.237
-	Driftsomkostninger	19	21	21	17	18
-	Pensionsteknisk resultat	0	-548	154	172	-228
-	Årets resultat	454	-542	666	566	218
-	Årets totalindkomst	454	-554	668	566	218
-	Pensionsmæssige hensættelser	22.870	23.084	24.917	26.095	27.735
-	Egenkapital	5.854	5.300	5.968	6.520	6.726
-	Aktiver	29.476	29.452	32.337	33.594	36.292
Koncernens og DIPs nøgletal er identiske bortset fra:						
-	Aktiver DIP	29.455	29.431	32.319	33.580	36.278

NOTER

(beløb i t.kr.)

Note 46. Koncernens ejendomme pr. 31. december 2014

		Ejerandel	Anskaffelsesår	Antal boliger	Bogført værdi
Boligejendomme					
Ambassadegården, Dag Hammarskjölds Alle 19-29	København Ø	100%	1968	82	137.809
St. Møllevvej 5-9 m.fl.	København S	100%	1971	216	244.683
Hørsholm Park 1-16 (ejerlejligheder)	Hørsholm	100%	1974	49	86.745
Skodsborg Strandhave, Skodsborg Strandvej 145 A-151	Skodsborg	100%	1982	54	176.506
Øster Fælledgård, Vordingborggade 6 A-K	København Ø	50%	1986	76	180.918
Dalgas Have 2 m.fl.	Frederiksberg	50%	1990	232	526.767
Himmelev Strandpark, Vestre Kirkevej 2 A-G	Roskilde	100%	1991	50	82.203
Ørbækgårds Alle 501-510	Hørsholm	100%	2001	25	63.745
Boligejendomme i alt					1.499.376
Erhvervsjendomme					
Chr. Brygge 24-30 m.fl.	København V	50%	1982		82.839
Maison Danice	Nice	33,30%	1983		6.333
Gl. Kongevej 11	København V	100%	1986		66.630
Erhvervsjendomme i alt					155.802
Skov					
DanWood	Irland	50%	1990		99.480
Skov i alt					99.480
Koncernens ejendomme i alt					1.754.658

Fordelt således:

Investeringsjendomme	1.703.148
Andel unit-link	51.510